

Z obsahu:

Víra v Ježíše Krista

Katecheze
Jana Pavla II.
18. března 1998
– strana 2 –

**Pět bolestných
tajemství**

Rozjímání
o utrpení Páně
– strana 4 –

82. apoštolská cesta

Jan Pavel II. se
podruhé odebral jako
poutník do Nigérie
– strana 5 –

**Eucharistické
hymny**

Tomáše Akvinského
K svátku
tajemnému
– strana 7 –

Zahalený kříž

Z knihy »Křížová
cesta nemocných«
– strana 8 –

**Papež zachránil
můj život**

Bílá kronika
– strana 12 –

**Zpráva o nejisto-
tách dneška**

AD očima
psychologa
– strana 12 –

*Ačkoli to byl Syn,
naučil se svým
utrpením poslušnosti.
Když tak dokonal
své dílo, stal se
příčinou věčné
spásy pro ty,
kteří ho
poslouchají...
(Žid 5, 8–9)*

Víra v Ježíše Krista

S pohledem upřeným na hlavní cíl jubilea, jímž je „znovuoživení víry a svědectví křesťanů“ (Tertio millennio adveniente 42), jsme v předcházejících katechezích vytyčili základní rysy spásy, kterou Kristus přináší. Dnes se zastavíme v zamyšlení nad vírou, jakou od nás očekává.

Víra je nezbytná

Jak nás učí konstituce *Dei verbum*, Bohu, který se zjevu- je, jsme zavázáni »poslušností víry« (od. 5). Bůh se zjevil ve Starém zákoně a požadoval od lidu, který si vyvolil, základní souhlas s vírou. V plnosti časů pak je posláním této víry obnovit se a rozvinout tak, aby odpovídala zjevení vtěleného Bo- žího Syna. Ježíš jí výslovně vyžaduje, když se při poslední večeři obrací k učedníkům: *Věřte v Boha, věřte i ve mne* (J 14,1).

Ježíš žádal už předtím od skupiny apoštolů, aby vyznali víru v jeho osobu. U Césareje Filipovy se jich nejprve ptal, co o něm říkají lidé, a pak jim položil otázku: *Za koho mě pokládáte vy?* (Mt 16,15). Odpověděl na ni Šimon: *Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého* (tam. 16).

Ježíš ihned potvrzuje hodnotu tohoto vyznání víry a podtrhuje, že **nepochází pouze z lidského myšlení, nýbrž z nebeského vnuknutí:**

Blažený jsi, Šimone, synu Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec v nebesích (tam. 17). Tyto formule se silným semitským zabarvením jsou úplným, absolutním a svrchovaným zjevením, které se týká osoby Ježíše Krista, Božího Syna.

Petrovo vyznání víry zůstane **definitivním vyjádřením Kristovy totožnosti**. Marek přejímá slova tohoto vyznání v úvodu svého evangelia (srov. Mk 1,1) a Jan se na ně odvolává v závěru evangelia, když tvrdí, že je napsal, *abyste věřili, že Ježíš je Kristus, Syn Boží, a abyste pro tuto víru mohli mít život v jeho jménu* (srov. J 20,31).

Podstata víry

V čem spočívá víra? Konstituce *Dei verbum* vysvětluje, že se skrže ni *člověk svobodně odevzdává Bohu tím, že se rozumem i vůlí plně podřizuje zjevení, které mu Bůh dává*. (o. 5) Víra tedy není pouhý souhlas rozumu se zjevenou pravdou, nýbrž zahrnuje i **poslušnost vůle a darování sebe Bohu**, který se zjevuje. Je to postoj, který zasahuje celou existenci.

Koncil připomíná, že k víře je potřebná *Boží milost, která předchází a pomáhá, a vnitřní pomoc Ducha svatého, který pohne srdce a obrací je k Bohu, otevírá duchovní zrak a dává všem pocítit, jak je příjemné souhlasit s pravdou a uvěřit v ni*. (tam.) Z toho je zřejmé, jak víra na jedné straně dává člověku **přijmout pravdu** ob- saženou ve zjevení a předklá- danou učitelským úřadem těch, kteří jako pastýři Božího lidu dostali *bezpečné charisma pravdy* (Dei Verbum 8). Na druhé straně víra pobádá člověka k opravdové a hluboké **důslednosti, která se musí projevit ve všech aspektech života**, utvářeného podle života Kristova.

Ovoce víry

Víra jako ovoce milosti vy- konává svůj vliv na události. To je vidět obdivuhodně na vzor-ovém příkladu svaté Panny. Při Zvěstování je **souhlas její víry v andělovo poselství** tím rozhodujícím pro Ježíšův pří- chod na svět. Maria je Kristo- vou Matkou, protože v něho nejprve uvěřila.

Při svatbě v Káni Galilejské Maria svou **vírou dosáhne zá- zrazku**. I při Ježíšově odpově- di, která se nezdála být přízni-

vá, zachová postoj důvěry a stá- vá se tak vzorem odvážné a vytrvalé víry, která překoná- vá překážky.

Odvážná a naléhavá byla také víra kananejské ženy, kte- rá přišla prosit o uzdravení své dcery. Ježíš jí poukazuje na Otcův plán, který omezoval jeho poslání na ztracené ovce izraelského domu. Kananejská žena odpověděla celou silou své víry a dosáhla zázraku. *Ženo, tvá víra je opravdu veli- ká. Staň se ti tak, jak chceš* (Mt 15,25).

V mnoha jiných případech evangelium dosvědčuje moc víry. Ježíš vyjadřuje svůj ob- div k víře setníka: *Amen, pravím vám, tak velikou víru jsem v Izraeli nenalezl u nikoho* (Mt 8,10). A Bartimeovi říká: *Jdi, tvá víra tě zachránila* (Mk 8,10). Stejná slova říká ženě postižené krvotokem (srov. Mk 9,23). Slova řečená otci chlap- ce stíženého padoucníci, který toužil po uzdravení svého syna, jsou neméně působivá: *Všech- no je možné tomu, kdo věří* (Mk 9,23).

Víra – podmínka a zdroj spásy

Úkolem víry je **spolupraco- vat s touto všemohoucností**. Ježíš vyžaduje takovou spolu- práci do té míry, že při svém návratu do Nazareta nevykoná

téměř žádný zázrak kvůli tomu, že obyvatelé jeho vesnice v něho neuvěřili. **Pokud jde o dosažení spásy, má pro Je- žíše víra rozhodující důleži- tost.**

Svatý Pavel rozvine Kristo- vo učení, když proti těm, kteří chtěli zakládat naději na spásu v dodržování židovského záko- na, bude důsledně trvat na tom, že jediným zdrojem spásy je víra v Ježíše Krista. *Jsme totiž přesvědčeni, že se člověk stává spravedlivým vírou nezávisle na skutcích zákona* (Řím 3,28). Nicméně se nesmí zapomínat, že svatý Pavel myslel na ryzi a plnou víru, která se *uplatňuje láskou* (Gal 5,6). Opravdovou víru oživuje láska k Bohu, kte- rá je neoddelitelná od lásky k bratřím.

Bolletino Vaticano
Zdůraznění a mezititulky
redakce Světla

□ Vyznáníhříchůjesvátost

V poselství k nejvyššímu penitenciáři, kardinálu Baumovi, a k členům apoštolské penitenciarie řekl Jan Pavel II. mimo jiné: »Je zcela neopodstatněné očekávat, že svátost smíření se bude přeměňovat na psychoanalýzu nebo psychoterapii. Zpovědnice není a nemůže být žádnou alternativou psychoanalytické nebo psychoterapeutické ordinace.«

□ Prezident Clinton oznámil, že v rámci reakce na kladné výsledky návštěvy Jana Pavla II. na Kubě zmírňují Spojené stá- ty z čistě humanitárních důvodů své embargo vůči Kubě. Tyto ústupky mají učinit život Kubánců snesitelnějším, přispět k růstu občanské společnosti a k pokojnému přechodu k demokracii. Ame- rický státní sekretariát oznámil, že přikládá velký význam sku- tečnosti, že Kuba mohla oslavovat loňské Vánoce. Za hlavní cíl však pokládá svobodné volby na Kubě.

L'Osservatore Romano

Král poslušnosti

Zamyšlení nad texty dnešní slavnosti

**Budou-li mlčet,
bude křičet kamení.**

Chceš-li dnes najít Ježíše, pospěš si tam, kde slyšíš radostné volání a jásot. Pán vstupuje slavnostně do svého milovaného města. Vítají Ježíše jako Spasitele, který přichází vysvobodit svůj lid z otroctví, a nikdo z nich netuší, jak se to vlastně stane. Neznají totiž ani podstatu a hloubku svého zotročení.

I ty jsi jeho milované město. Ježíš vstupuje slavnostně do tvé duše. Jásáš a raduješ se, sypeš květy svých citů, máváš nadšeně svými dobrými úmysly.

Sluší se dát najevo své nadšení, vyznat svou radost z Ježíše Krista, a to i před těmi, kteří jej nepoznávají a neuznávají. Nebo se spoléháš, že jej místo tebe bude oslavovat jen mrtvé kamení?

Ale nezapomínej, že máváš ratolestí, která zvadne, sypeš květy, které záhy opadají. Jásavý průvod a radostné rozechvění nejsou cílem ani trvalým stavem, který přišel Pán nastolit v tvém srdci. To podstatné má jinou podobu. Po slavné neděli přijde čtvrteční noc a perný páteční den. Tvá víra, důvěra a láska musí projít obětním ohněm. Nediv se proto, až se všechno vstupní nadšení a blaženost pojednou změní ve svůj opak. Pak teprve nastoupí Ježíš v tvém srdci svou vládu, protože to má být nikoliv tvoje, ale **jeho království**. Symboly Ježíšovy moci se netřpytí skvosty a drahokamy, ale potem a krví, nemá na sobě šat slávy, ale potupy.

Jak může v takovém stavu obnovit svou bodu a upevnit svou vládu? Svou **poslušností**: ačkoliv je Bůh, zřekl se sám sebe, dal stranou všechno, na čem by mohl zakládat svou slávu, a vystavěl ji naopak zcela nečekaně na svém ponížení.

Je to poslušnost draze osvědčená: *svá záda vydá těm, kteří jej budou bít, své líce těm, kteří budou rvát jeho vous, neskryje svou tvář před pohanou a slinou.*

Jedině poslušností zhodnotí všechno své utrpení, protože poslušnost je právě to, čeho si jeho Otec nejvíce cení. Je na prostu nezbytná k tomu, aby se mohl uskutečnit Boží záměr, podle kterého Bůh chce dát svým tvorům účast na svém životě. Je to neuvěřitelný a nepochopitelný Boží dar, který bez pokorného přijetí nemůže být darován.

Jaká je to poslušnost, která se zrodila ve svrchovaném Bohu? Je **poslušnost lásky**: milující Syn poslouchá milujícího Otce. Láska diktuje to, co Otec Synovi ukládá, a láska vede Syna, aby přijal Otcem uložený úkol. Bůh nikdy nikomu neukládá nic, co by nevycházelo přímo z jeho lásky. Právě proto je tvá neposlušnost tak těžkou urážkou Boha, protože je to zneuznání nekonečné Boží dobrotivosti a zmaření Božího záměru. Má-li být obnoven tento řád Boží nekonečné lásky, může to napravit jenom on sám. Ježíš se *utrpením naučí poslušností*⁽¹⁾ a obnoví to, co člověk svou zvrácenou neposlušností odmítl.

Toho budeš tento týden svědkem.

Zatímco Ježíš říká Otcí: *Ne jak já chci, ale jak ty*, ty si libuješ v opačném postoji: »Ne jak ty chceš, ale jak já...«

Při pohledu na Ježíšovu radikální poslušnost měl by ses rozhodnout stejně radikálně překonat všechnu svou zjevnou i nepřiznanou nepoddajnost. Pán se s tebou pouští v zápas prostředky, které jsou zcela opačné, než po jakých saháš ty: jeho moc bude v poslušně přijaté bezmocnosti. Abys byl ochoten přijmout postavení, které ti přísluší podle tvé lidské přirozenosti, on se zřekne své božské přirozenosti. Ta nekonečná neúměra má silou lásky zlomit tvůj vzdor. Syn se **poslušně vydává**, aby byl vykoupen **poslušným služebníkem**.⁽²⁾ *Kéž bys poznal alespoň ty, co je tobě ku prospěchu!*⁽³⁾ *Nezdráhej se a necouvej*. Poddej se svému Pánu. To, čemu se máš poslušně podrobit, je **svrchovanost Boží lásky**.

Všechno ovoce Ježíšovy oběti z poslušnosti je soustředěno v daru lásky – v Eucharistii, v níž se do skonání věků tvůj Pán **poslušně vydává** nám hříšným lidem. Je to jeho **škola poslušné lásky**. Přiznej si pokorně, že nikdy v sobě nemůžeš najít dostatek účelivosti, úcty a vděčnosti.

Bratr Amadeus

Pozn.:

⁽¹⁾ Žid 5,8

⁽²⁾ srov. vel. chvalo zpěv

⁽³⁾ srov. Lk 19,41

Liturgická čtení

Průvod s ratolestmi

Evangelium Lk 19,28–40

Když se přiblížil k Betfage a Betánii u hory, která se jmenuje Olivová, poslal napřed dva ze svých učedníků a řekl jim: „Jděte do protější vesnice. Jak do ní vejdete, naleznete přivázané oslátko, na kterém ještě neseděl žádný člověk; odvažte ho a přiveďte! A kdyby se vás někdo zeptal: ‚Proč ho odvažujete?‘ odpovíte mu takto: ‚Pán ho potřebuje.‘“

Ti, kdo byli posláni, odešli a našli všechno, jak jim to řekl. Když oslátko odvažovali, ptali se jich jeho majitelé: „Proč to oslátko odvažujete?“

Odpověděli: „Pán ho potřebuje.“

Přivedli oslátko k Ježíšovi, přehodili přes ně pláště a vysadili na ně Ježíše. Jak se ubíral dál, prostírali mu na cestu své pláště. Když se už blížil ke svahu Olivové hory, začal celý zástup učedníků radostně a hlasitě chválit Boha za všechny zázraky, které viděli na vlastní oči, a provolávali: „Požehnaný, který přichází jako král ve jménu Páně! Na nebi pokoj a sláva na výsostech!“

Někteří farizeové ze zástupu na něj volali: „Mistře, zakaž to svým učedníkům!“

Odpověděl: „Říkám vám: Budou-li oni mlčet, bude křičet kamení.“

1. čtení Iz 50,4-7

Pán, Hospodin, mi dal jazyk učedníka, abych uměl znaveného poučovat utěšujícím slovem.

Každého rána mi probouzí sluch, abych ho poslouchal, jak je povinnost učedníků. Pán, Hospodin, mi otevřel ucho a já se nezdráhal, necouvl nazpět. Svá záda jsem vydal těm, kteří mě bili, své líce těm, kteří rvali můj vous. Svou tvář jsem neskryl před hanou a slinou. Pán, Hospodin, mi však pomáhá, nebudu tedy potupen. Proto dávám ztvrdnout své tváři v křemen a vím, že nebudu zahanben.

2. čtení Flp 2,6-11

Kristus Ježíš, ačkoli má božskou přirozenost, nic nelpěl na tom, že je rovný Bohu, ale sám sebe se zřekl, vzal na sebe přirozenost služebníka a stal se jako jeden z lidí. Navenek byl jako každý jiný člověk, ponížil se a byl poslušný až k smrti, a to k smrti na kříži.

Proto ho také Bůh povýšil a dal mu jméno nad každé jiné jméno, takže při Ježíšově jménu musí pokleknout každé koleno na nebi, na zemi i v podsvětí a každý jazyk musí k slávě Boha Otce vyznat: Ježíš Kristus je Pán.

Umučení našeho Pána Ježíše Krista podle Lukáše.

Viz Evangelium Lk 22,14–23,56

CESTA

*Cesta do Jeruzaléma,
stará a vyšlapaná,
tak stará,
že můžeme mít zato,
že je to cesta,
po které jsi krácel
dolů do Cedronského údolí
a dále k zahradě Getsemany.
Mám ten průvod jasně
před očima:
Ty a Tvoji učedníci,
naplnění velikonoční
náladou,
neboť jste spolu slavili
velikonoční Večeři.
Teď sestupujete po schodech,
abyste strávili noc
v Getsemanech,
jak to dělá mnoho poutníků
v těchto dnech svátků.
Některým z učedníků
doznívají Tvá slova,
která slyšeli dnes večer,
ta zvláštní slova,
která jsi vyslovil:
Vezměte a jezte,
to je mé tělo.
Vezměte a pijte,
to je má krev.
A Petr?
Pochopil, cos měl na mysli,
když jsi myl jeho nohy?
Co znamenala slova
o kohoutovi?
Pomalou ubíhá ta cesta dolů,
plná protikladů
od věrnosti k nevěrnosti,
od hostiny lásky
k hodině nenávisti,
od života ke smrti.
Tvých učedníků
je už jen jedenáct.
Jeden schází...
Začínají pašije.
Pane, chtěl bych sestoupit
s Tebou do cedronského
údolí, chtěl bych Tě
doprovázet na této cestě,
vydat se na tuto cestu..
Pane, věřím,
že je to i moje cesta,
naše cesta,
kterou jsi ušel pro nás...*

Z Königst. Rufe př. -Iš-

Pět bolestných tajemství

Modlitba v Getsemanech

Žádný z učedníků se nedivil, když Ježíš po poslední večeři sestoupil a šel za potok Cedron. Byla noc. On trávil často noci v modlitbách. Ani okolnost, že vzal s sebou Petra, Jakuba a Jana, nebyla nic nového. Vzal je s sebou i na horu Tábor.

A přece byli učedníci plni zážitků, které jim Mistr připravil ve večeradle. Měli v čerstvé paměti slova, která jim řekl při večeři: »Toto je mé tělo, které se za vás vydává. Toto je kalich mé krve, která se za vás vylévá.« – Neobvyklá nálada této večeře přinesla s sebou jistý neklid. Mistr přece řekl: »Jeden z vás mě zradí.« A Jidáš, který spravoval měšec, opustil siň. Ježíš řekl Petrovi: »Ještě tuto noc mě třikrát zapřeš.« A když se Petr zapřisahal, řekl právě Petrovi tajemná slova: »Satan si vás vyžádal, aby vás třibil jako pšenici. Ale já jsem prosil za tebe, aby tvá víra neklesala, a ty posiluj své bratry.«

Olivová hora, to je místo Ježíšovy velké osamělosti, svým způsobem absolutní osamělosti Ježíše před jeho utrpením. Nebylo to ještě krvavé utrpení, jen jeho předchuť, i když se evangelista zmiňuje o krvavém potu, který vyrazil na Ježíšově čele. A přece zůstala míra tohoto utrpení v Olivové zahradě skryta nejen učedníkům, kteří ostatně únavou usnuli. Bylo to vnitřní, duchovní utrpení, nesrovnatelné s žádným duševním utrpením člověka, i kdyby to byl světec.

Takto tedy musíme mít před očima celé tajemství Syna, který se stal člověkem, abychom mohli do jisté míry pochopit, co mohla znamenat slova, která nám zaznamenali evangelisté: »Otče, chceš-li, odejmi tento kalich ode mne.« A musíme mít před očima celé tajemství Člověka, který je pravým Bohem,

abychom do jisté míry pochopili význam slov sv. Pavla: »Neušetřil vlastního Syna, ale vydal jej za nás za všechny.«

Musíme Ježíše v jeho osamělosti a s krvavým potem na spáncích opustit. Mysleme však na to, že při návratu od modlitby řekl: »Bděte a modlete se, abyste nevešli do pokušení.«

Bičování

O tomto strašném mučení těla i duše se zmiňují shodně evangelisté: »Ježíše pak dal zbičovat a vydal ho, aby byl ukřižován.« Historikové a exegeti se pokoušejí na základě jiných náznaků rekonstruovat přesněji jednotlivosti. Polská pašijová zbožnost věnovala bičování mnoho slok ve svých písních. V jedné postní písni se zpívá: »Ó můj Ježíši, jak strašně jsi byl přivázan ke sloupu, za naše velké viny jsi byl strašně bičován.« Slova jsou prostá a melodie, která pochází až ze 17. století, je hluboce dojímavá a vyjadřuje zvláštní pocity věřícího srdce. Především si uvědomujeme, jak těsně souvisí toto strašné trýznění Kristova těla s tělesnými hříchy lidí. Výpověď tajemství o bičování je v tomto smyslu obzvláště působivá. Již mnoho srdcí mu podlehl, pro mnohé bylo bičování důvodem, aby zanechali svých hříchů. »Trestám své tělo a podrobuji kázní,« píše sv. Pavel a mnozí opakují tato slova a uvádějí je ve skutek...

Pomysleme na to: v okamžiku bičování začalo v plné síle Spasitelovo krvavé utrpení. Po strašných úderech, které způsobovaly důtky, vytékala jeho krev doslova z celého těla. Brzy bude vyprovokovaný dav volal k Pilátovi: »Krev jeho na nás a na naše děti!« Ježíš řekl při poslední večeři: »Toto je kalich nové úmluvy s mou krví, která se za vás vylévá.« Slova a skutečnost.

Korunován trním

Toto mučení, obzvláště strašná tortura hlavy, již měl být židovský král definitivně ponížen, stojí stále před naším duchovním zrakem. Zvláště výmluvná byla tato trnová koruna na hlavě odsouzeného, kterého Pilát »nemohl« zachránit před záští davu. Právě v této pozici, korunovaného trním, představil jej shromážděným, poukázal na jeho zubožený stav a řekl: »Hle, člověk!«

Pilát věděl, že tento Ježíš, nazývaný Kristus, zvláště zde v Palestině pod správou Říma nehledal pro sebe žádné pozemské království. »Moje království není z tohoto světa. Kdyby mé království bylo z tohoto světa, moji služebníci by za mne bojovali a já bych nebyl vydán Židům. Ale moje království není z tohoto světa.« A když se ho Pilát zeptal podruhé, dostal toto vysvětlení: »Ano, já jsem král. Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.«

A zde stojí Kristus v pravdě svého království. Pilát říká: »Hle, člověk!« Celé království, celá jeho důstojnost, kterou přišel obnovit, skrývá se nyní v něm. Nyní je konečně zřejmé, že je to království, které bude tolikrát poraženo, tolikrát svrženo na zem a pošlapáno. Nyní konečně je zřejmé, že je to důstojnost, která byla tolika způsoby ponížena. Ježíš přišel, aby zjevil království člověka – jak to připomíná 2. vat. koncil – a zde stojí před lidstvem s trnovou korunou. To je znovu získané království. To je důstojnost vykoupená krví Božího Syna.

Nesení kříže

V tomto tajemství se nemodlíme křížovou cestu, nejdeme od zastavení k zastavení, jak tomu bylo v Jeruzalémě a jak se to opakuje v našich svatyních. Chápeme celou tuto cestu do jis-

té míry pod jedním zorným úhlem: Ježíš bere na sebe kříž.

Stojí tedy před námi ve své zmučené podobě, na hlavě korunu z trní, po tváři mu stéká krev a bere na sebe kříž. Vidíme ho jako muže bolesti, který předstupuje před lidi: zralý plod lidské krutosti a lidské nenávisti. A na svých bedrech nese tíži: nástroj vlastní smrti, znamení hanby a především strašnou tíži. Je to tíže, pod kterou Kristus padá k zemi. Sami jeho pronásledovatelé musejí hledat muže, který by s ním vlekl kříž na místo poprav. Nést břemeno. Nést kříž.

Snad nám vyvstávají před očima lidé, na které bylo naloženo podobné břemeno, vězni koncentračních táborů, kteří na svých bedrech vlekli nalámané balvany nebo pytle písku anebo zapřažení jako zvířata táhli stroje těžké několik tun. Dějiny 20. století znají mnoho takových obrazů. Ježíš z Nazareta, který jeruzalémskými ulicemi nesl svůj kříž na místo poprav, má v tomto století mnoho Šimonů, kteří byli přinuceni podobně jako Šimon z Cyrény, aby nesli rozličné kříže. Nesou je spolu s Ježíšem?

Svatý Augustin píše: *Amor meus – pondus meum.* (Moje láska se stává mým břemenem.) To je definice břemene zrozená z rozjímání Kristova kříže. Láska nejen vzlétá, pozvedá a běží, láska také zatěžuje. A snad vypovídají o lásce více ti, pro které je břemenem a křížem, než ti, pro které je křídly. »Amor meus – pondus meum.« Proto Ježíš říká: »Kdo chce být mým učedníkem, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne.« A říká ještě více. »Kdo nebere svůj kříž a nenásleduje mne, není mne hoden.« A to řekl, když ještě učil, když hlásal evangelium o svém království, kdy nikdo nemohl tušit, že tento »velký prorok« jednou ponese svůj vlastní kříž, aby na něm za pravdu, kterou učil, sám zemřel.

Ukřižování

Ukřižování začalo tím, že obnažili do krve zbičované Kristovo tělo a srazili ho na kříž. Přibili ruce na příčné břevno a nohy na kolmý sloup. Když byl kříž vztyčen, viselo celé tělo za ruce ve strašném utrpení, v mukách umírání. Umírá tu Člověk, který byl »jednorozený«, »milovaný« a »vyvolený« Boží Syn. To byla jeho muka.

Lékařská analýza tohoto umírání je otřesná, neboť se jednalo o mladý organismus, který byl vystaven násilné smrti. Ale žádná lidská analýza není s to popsat tajemství Krista umírajícího na kříži. Zůstáváme na prahu toho, co je v dějinách lidstva svaté: velká láska, Boží láska až k sebeponížení. A proto je tu nejvýmluvnější naše mlčení. Církev na Velký pátek mlčí. Mlčíme, protože nejsme schopni mluvit, protože nám chybí slov a hloubka myšlenek nás drásá...

Připomeňme si ještě poslední slova, která Ukřižovaný sám vyslovil z kříže.

Řekl k Otcí: »Odpusť jim, neboť nevědí, co činí.«

Řekl ke kajícímu lotrovi: »Amen, pravím ti, ještě dnes budeš se mnou v ráji.«

Řekl k Matce a k učedníkovi: »Hle, tvůj syn.« – »Hle, tvá Matka.«

Řekl: »Žízním.« – »Bože můj, proč jsi mě opustil.«

Řekl: »Je dokonáno.« A dále řekl slovy žalmisty: »Otče, do tvých rukou poroučím svého ducha.« Po těchto slovech skonal.

Mysleme na poslední slova Vykupitele, která řekl v hodině své smrti na kříži. Jsou zvláštním svědectvím jeho života. Jsou jeho závětí.

Karol Wojtyła

Pozn.:

Zveřejněno v listu *Przewodnik Katolicki* 1978. (Kráceno.) *Brzy nato byl krakovský arcibiskup zvolen papežem.*

82. apoštolská cesta

V Božích očích jsou požehnaní všichni, kteří usilují o smíření, rozvoj a pokrok v Africe.

Jan Pavel II. se podruhé odebral jako poutník do Nigérie. Poprvé to bylo v únoru 1982, kdy zde udělil kněžské svěcení více než 100 domorodých kněží a sloužil v Kaduně mši svatou pro milion věřících, kteří se shromáždili kolem Petrova nástupce v objetí plném lásky a důvěry. Tentokrát bylo hlavním cílem cesty blahobřečení P. Cypriána Michaela Iwenw Tansiho, které se uskutečnilo 22. března v Onitše. Doprovázeli jej kardinálové Sodano, Arinze, Gantin a Tomko.

Jak zdůraznil Jan Pavel II. ihned po přeletu, toto první blahobřečení nigerijského katolického kněze a řeholníka má velký význam právě v době, kdy Nigérie potřebuje poctivé a důsledné úsilí k dosažení harmonie, národní jednoty, aby se rozvíjela spravedlnost a pokrok, překonávala nezaměstnanost a vzrostla naděje pro chudé, trpící a trvalá solidarita ve všech oblastech společnosti. Papež při tom vzpomněl i na sousední země, Sierru Leone a Libérii, které jsou stále zmítány tragickými konflikty.

Po přeletu a slavnostním uvítání na letišti »Nmandi Azi-kiwe« v Abuji se papež krátce zastavil na nové apoštolské nunciatuře, kterou posvětil,

a pak navštívil hlavu státu. V neděli za účasti více než dvou milionů věřících sloužil v Onitše pontifikální mši svatou, při které blahobřečil nigerijského trapistu Cypriána Michaela Iwenw Tansiho. Pronesl pak homilii na téma: »Smíření vyžaduje odvahu a hrdinství.« V promluvě k »Anděl Páně« světil papež Panně Marii Královně Nigérie celou tuto zemi a její lid a prosil, aby jí vyprosila u svého Syna odvahu nejen snášet všechny těžkosti, ale aktivně je překonávat.

V neděli navečer se Jan Pavel II. sešel na apoštolské nunciatuře s nejvyššími představiteli islámské církve a pronesl k nim obširné poselství. V pondělí slavil eucharistickou obět na předměstí Abuje Kubwě. Homilie měla téma: »Církev - Boží rodina.« Papež byl velmi spokojen s průběhem této liturgické slavnosti.

Posledním bodem papežské návštěvy bylo setkání s nigerijskými biskupy, které se uskutečnilo na půdě apoštolské nunciatury v Abuji. Následovalo rozloučení a návrat do Říma.

Podstatné části papežových poselství přineseme v příštích číslech Světla.

Podle L'Osservatore Romano
23/24 března 1998

Garabandal – varovný prst Boží (13)

CÍRKEV A GARABANDAL

Věřícího zajímá postoj Církve k událostem v Garabandalu.

Jako Medjugorje mělo biskupa Zaniče, tak Garabandal měl biskupa, který byl znám jako „nepřítel zjevení“. Byl to Don Vincente Puchol Montis. Neuznával ani zjevení v Lurdech, ani zjevení ve Fatimě. 17. března 1967 vydal dokonce prohlášení: „Nebylo zjevení ani Panny Marie, ani sv. Michala archanděla... Nebyla žádná poselství. Všechna fakta se dají objasnit přirozeným způsobem.“

Vizionáře nutil podepsat prohlášení popírající autentičnost vidění. Kněží a řeholníci dostali zákaz jezdit do Garabandalu. (Laffineur-Noseda, *L'Etoile dans la Montagne, Garabandal*, Tipografia Lannoo, Tielt 1966, s. 316, Imprimatur)

Naopak 8. srpna 1965 biskup Eugenio Beitia Aldazabal podtrhl klady poselství a jejich shodu s naukou Církve: „Osvědčujeme, že jsme nenašli žádného důvodu k zakazu jak co do nauky, tak co do duchovních rad, které se šíří u příležitosti událostí v Garabandalu, tím spíše, že obsahují výzvy k modlitbě a oběti, k eucharistické zbožnosti, úctě k Panně Marii ve chvályhodných tradičních formách i ke svatě bázni před Bohem uráženým našimi hříchy. Všechno připomíná jenom obvyklou nauku Církve v této oblasti...“ (Eusebio G. de Pesquera, *Elle se rendit en hate a la Montagne, Marly-le-Roi*, 1977 s. 514) Mons. Del Val, který byl biskupem do r. 1991, odvolal všechna omezení, která zakazovala přístup do Garabandalu kněžím a řeholníkům, a ještě jiná omezení.

(To všechno předpověděla Panna Maria, jak jsme četli v kapitole o varování – výstraže.) Matka Boží jasně také řekla, že tato zjevení budou církev-

ně uznána až po oznámeném velkém zázraku.

Církev však nezakázala o Garabandalu mluvit, právě naopak, jak jsme viděli i v předcházejících kapitolách. Papež Jan Pavel II. mluvil pozitivně o Garabandalu u příležitosti svěcení dvou novokněží z diecéze Santander. Papež Pavel VI. povzbuzoval jezuitského kněze otce Escatadu, když doprovázel na audienci generála jezuitů P. Arupého, aby pokračoval v šíření informací o garabandalských zjeveních. Jezuita P. František Benak šířil známost o garabandalských zjeveních po celá desetiletí se souhlasem svých představených až z daleké Indie a mnoho kardinálů a biskupů mu to dovolilo.

Nástupce Mons. Del Val, José Vilaplana Blaseo, hned po nastoupení do svého biskupského úřadu v r. 1992 pozval Jacintu a její rodinu k otevřenému rozhovoru, který trval 45 minut. Setkal se také s Conchitou.

Stále se zůstává u stanoviska, že „nadpřirozený charakter událostí není zřejmý“. To není ovšem stanovisko definitivní a neomylné. (Eusebio Garcia de Pasquera, *Garabandal, Wydarzenia i daty*, The Polish edition by Wadawnictwo VOX DOMINI, Katowice, 1994, str. 11-12)

Kromě služebníka Božího P. Pia se za Garabandal postavilo mnoho dalších: mj. služebnice Boží Marta Robinová a matka Tereza z Kalkaty, která se svými spolusestrami „duchovně adoptovala“ biskupa ze Santanderu a kněze jeho diecéze. Pokaždé, když byla v New Yorku, zastavovala se u Conchity, jejíž jedné dcerušce byla kmotrou. S Conchitou spolupracovala na vzniku Carmelitans Servants and Penitents for Priests (Karmelitánky – služebnice a kajčnice za kněze) jako ovoce garabandalského poselství.

(Tamtéž, str. 281 nn, 292 nn, 297 n.) Známy biskup z Leiria a Fatimy, Mons. Venancio Pereira, se celou vahou své osobnosti postavil za Garabandal. Dvakrát navštívil Conchitu v New Yorku. V srpnu 1983 prohlásil v rozhovoru s P. A. Combe:

„Poselství z Garabandalu je stejné jako poselství z Fatimy, avšak zaktualizované pro naši dobu... V r. 1917 nás nevarovala před krizí, kterou měla Církev prožít o 50 let později v oblasti nauky, katecheze, morálky, liturgie, kázně, kněžství, řeholního života atd. a v důsledku toho před zmatkem, který z toho vznikne a stane se ohromným neštěstím i pohoršením pro věřící. Proč? Protože v r. 1917 nebyl ještě čas, aby nás mohla varovat před těmito nebezpečnostmi. Pokud jde o jmenované problémy, byla situace – i když ne dokonalá – úplně normální. Připomeňte si, prosím, jak v tom čase vypadala eucharistická úcta, mariánská zbožnost, křesťanské pojetí hříchu, praxe sv. zpovědi, věrnost papeži – nástupci Petrovu...“

V Garabandalu v r. 1961 a dalších byla situace celkově změněná. Hrozila nám vážná nebezpečnost, která jsme neviděli. Viděla je však Panna Maria a – poněvadž je Matka a Prorokyně – přišla do malé španělské vesnice, aby nás důrazně varovala a vyzvala ještě jednou k modlitbě, k duchu oběti, k pokání a návratu k Bohu. Zkrátka v Garabandalu přišla znovu dát nynější Církvi fatimské poselství. Poselství spásy pro naši dobu.“ (Tamtéž 303 n.)

Víme ze zkušenosti, že až do nedávna nebyl doceněn skutečný význam a mimořádnost Garabandalu.

Tak jako v případě Fatimy, když P. Maria řekla 13. července 1917, že „Rusko bude šířit své bludy po celém světě...“, jsme nechápali, že mluví o komunistickém převzetí moci při revolu-

ci 7. listopadu, kterou předjímal o téměř čtyři měsíce.

Nakonec se zasvěcení kolegiálně konalo prostřednictvím papeže Jana Pavla II. Během pěti let od zasvěcení s rachotem spadla berlínská zeď a železná opona a rychle následoval totální kolaps komunismu ve východní Evropě a kolaps Sovětského svazu.

Studená válka skončila, a tak skončila ÉRA FATIMY, tj. 1917-1992, což se přesně shoduje s 75 lety komunismu v Rusku a jeho konce. To jistě není náhoda. Teď jsme v ÉRE GARABANDALU. Je jasné, že Garabandal doplňuje Fatimu, je logickým **pokračováním Fatimy...**

Panna Maria se zjevovala v Garabandalu od r. 1961 do 1965, v době shodující se s II. vatikánským koncilem. Zřejmě Panna Maria adresovala své poznámky koncilu. Přečtěte si pozorně druhé poselství, které Panna Maria dala Conchitě 18. června 1965. Jádro jejího poselství je jasné: Reálná hrozba Církvi je uvnitř samé Církve, a není to už komunismus.

Když se dnes podíváme na svět, a zvláště na to, co se děje v Církvi (což v letech 1961-1965 ještě nebylo patrné), člověk se může jen divit předvídatosti Panny Marie v Garabandalu. Vážně doporučujeme pročíst si pečlivě všechna poselství a prococtví, protože prostřednictvím varování, zázraku a trvalého znamení vyvstává velká naděje pro budoucnost. Garabandal je v podstatě **poselství lásky a naděje!** (Workers of our Lady of Mount Carmel de Garabandal, 1997)

Přeložil P. Pavel Kajetán
Sasínek OFM Cap

(Pozn. red.: Upozorňujeme na velmi obsažnou videokazetu GARABANDAL, kterou vyd. Verité Praha. Můžete si ji objednat i v Matici cyrilomet., s. r. o., Dol. nám. 24, 771 11 Olomouc. Cena 260 Kč.

Mj. přináší autentické záběry vizionářek v extazi, projev santanderského biskupa, P. Pia atd. Kromě videokazety je možno získati audiokazetu Garabandal (cena 90 Kč).

Eucharistické hymny Tomáše Akvinského

3. K SVÁTKU TAJEMNÉMU

Na Zelený čtvrtek často zpíváme Tomášovu píseň „*K svátku tajemnému*“ (*Sacris solemniss*). Musíme uznat, že je k této příležitosti velmi vhodná a že vystihuje připomínanou událost Poslední večeře mnohem přesněji než obvyklé eucharistické písně. Jako ostatní Tomášovy hymny obsahuje i ona všechno podstatné o Nejsvětější svátosti oltářní: popis jejího ustanovení, její výklad a její oslavu. Sedm slok po sedmi verších – tedy opět náznak biblicky míněné dokonalosti – ukazuje jak Tomášovo básnické a teologické mistrovství, tak jeho příkladnou lásku k eucharistickému Kristu.

„*K svátku tajemnému vroucně přistupujme, z hloubi duše k němu píseň zanotujme.*“ K tajemství eucharistie má naše duše přistupovat očistěná od hříchu a k této zvláštní oslavě navíc naplněná vroucností a radostí. Důvod k radosti tu je; zbývá jen připravit podmínky radosti. Nejsme vždycky dobře naladěni a nemůžeme se prostě radovat na povel; to by bylo falešné a neupřímné. Jde spíš o trvalý stav čistoty a milosti v naší duši, ať je naše nálada jakákoli; je-li duše smířena s Bohem, může ji dotek Boží probudit k radosti třeba v jediném okamžiku. A volbu té chvíle můžeme nechat na něm. „*Starého se vzdejme, všechno obnovujme, srdce, řeč i skutky změňme.*“ Jako „bohoslužbu starodávnou nahradila nová a vznešená“, tak se máme změnit a obnovit i my. Vzdát se starého kvasu, to znamená všeho, co jsme uctívali víc než Boha a co nás od Boha vzdalovalo. **Obnovit všechno ve svém životě**, tedy všechny své způsoby cho-

vání a vztahy k druhým. Ne přerušit a popřít, ale obnovit, aby v nás nezatvrdly neplodné návyky a vytrvalost neupadala do setrvačnosti. Když jsme se stali křesťany, máme být novým stvořením. To ale nespočívá v módnosti nebo v modernosti, nýbrž v trpělivé snaze. Srdce, řeč i skutky změňme ne podle svých představ, ale podle Boží vůle.

„*Chvála na památku večeře se vzdává, když v předvečer svátků beránka Pán dává.*“ Přípomínka Večeře Páně je jedním z účelů mše svaté, který na Zelený čtvrtek zvláště vyniká. Než se Kristus vydal k Otcí, zasedl naposled se svými učedníky ke stolu podle starozákonních předpisů. Tato večeře byla poslední nejen pro Ježíše s apoštoly, ale v jistém smyslu také pro celou epochu, která se tu uzavírala. Příště už bude tato hostina jiná, nová o to, co k ní měl právo doplnit jen Boží Syn. „*S ním chléb nekvašený, dávno podle práva v Písmech otcům přislíbený.*“ To nové, co se při Poslední večeři událo, v podstatě očekával starozákonní lid: splnění Božího příslibu o uzavření **nové a věčné smlouvy**. Jenom nikdo netušil, že se to stane právě takto.

„*Když jsou nasyceni jídla tělesného, Pán jim k podivení dá jíst těla svého.*“ Jenom Bůh Nejvyšší mohl vymyslet takový způsob přebývání s námi a vstoupit do podoby toho neobyčejnějšího, co potřebujeme k životu. Svaté přijímání ovšem sytí naši duši; dříve přístup k němu kněz říkával: „Tělo našeho Pána Ježíše Krista zachovej tvou duši k životu věčnému.“ Snad proto se v hymnu zdůrazňuje, že Pán rozdál pokrm duše až po nasycení těla. Naše fantazie si může představit nechápané ticho, které se v tu chvíli

asi rozhostilo ve večeřadle. Na co učedníci mysleli? Vzpomněli si na Ježíšovu eucharistickou řeč, která se někomu zdála příliš tvrdá, ale ve které oni tenkrát poznali slova věčného života? „*Vlastní rukou láme všem i pro každého sebe-chléb, jak vyznáváme.*“ Ježíš však vykonává toto své odevzdání i s tím rizikem, že ho někteří z jeho blízkých nepochopí. Nabízí se všem, ale na každém záleží, zda ho přijme. Lámání chleba se pak stane znamením, podle kterého Ježíše poznají učedníci v Emauzích a po nich také my, hosté u stolu Páně.

„*Pán dal klesajícím tělo k posílnění, dal i litujícím krev svou k občerstvení.*“ Eucharistie není živá voda z pohádek, kterou stačí jednou ochutnat, abychom byli posílnění napořád. **Je to pokrm, který je třeba přijímat pravidelně.** Dokud jsme tady na zemi, klesáme únavou a mrzí nás naše hříšnost. Ale občerstvení Tělem a Krví Páně nás zachovává pro onen den, kdy už pomine slabost a dobro definitivně zvítězí. „*Tento kalich – praví – je vám pro spasení, pijte z něho věčné zdraví.*“ Kalich spásy, známý ze Starého zákona, je nyní naplněn krví nové smlouvy. Kdo z něho pije, bude žít navěky.

„*Tím je provždy dána svátost Božích dětí; ke cti Krista Pána, k spáse nám se svěť.*“ Hymnus opěvující eucharistii hovoří na tomto místě o jejím ustanovení a připomíná nám konsekrační slova: „Toto je smlouva nová a věčná.“ Ustanovením svátosti oltářní se v dějinách spásy něco podstatného mění; staré řady pomínují, nové věci nastoupily. Pramen života je otevřen, a to definitivně. Lidé už ho nemohou zasypat nebo nechat vyschnout; mohou jej ovšem k vlastní škodě zanedbávat nebo opouštět. „*Kněžím patří jíst a lidu rozdíletí těla Páně v sboru bratří.*“ Kněz při mši svaté zastupuje

Prosil jsem Pána, aby mi zjevil, kdy jsem a kdy nejsem jeho služebníkem. A Pán mi při své převelké vlídnosti řekl: „Za opravdového služebníka tě uznávám, když svaté věci smýšlíš, mluvíš i činíš.“

Sv. František z Assisi

Krista a rozdává jeho tělo nám, kdo se shromažďujeme jako jeho učedníci. Ale předtím ho sám přijímá, protože je jedním z nás. Autentické pojetí úloh kněze a lidu při Nejsvětější oběti předpokládá, že **slavení eucharistie je vázáno na svátostné kněžství.**

„*Z chleba andělského pro lid chléb se stává, pod způsobou jeho skutečnost je pravá.*“ V těchto slovech – kromě klasického výkladu o podstatě a způsobě, který je pro Tomášovy hymny typický – se naznačuje velikost daru. **Eucharistie je pokrm darovaný**; není to chléb, na který bychom si museli v potu tváře vydělávat. Je to milost, že jej dostáváme, ačkoli nejsme andělé, ale lidé. Je to přímý dotyk nebeského s pozemským, který umožňuje pouze Boží spravedlnost. „*Ó div předivoucí: Nejchudším se dává v pokrm Kristus všemohoucí.*“ Latinský originál tu dokonce má: „*Manducāt Dominum pauper servus et humilis.*“ To doslova znamená: „Pána požívá chudý a pokorný služebník.“ Dar tohoto druhu je možný jen u Boha a jeho svatých.

„*Bože trojjediný, z trůnu nebeského sestup do hlubiny duší lidu svého.*“ Co znělo v modlitbách všech věků, to se ozývá i nyní, když se Bůh přiblížil jako nikdy předtím. Ještě nejsme u cíle; ještě nám zbývá projít tímto životem a smrtí, jako prošel i náš Pán. Ve svátosti, kterou tu oslavujeme, dostáváme od něho pokrm na cestu. „*Ved' nás cestou spásy z kraje pozemského v světlo své a sídlo krásy.*“ Ad lucem, quam inhabitas – do světla, které obýváš, amen.

Karel Komárek

BOŽSKÁ HOMEOPATIE

Tabletky, byliny, ozařování, akupunktura, drogy, autogenní trénink, všechno vychvalované prostředky, které se pořizují za neúměrně vysoké ceny, aby mírnily utrpení a léčily bolesti.

Ale je tu ještě jeden prostředek: bolest. Bolest jako prostředek proti bolesti. Bolest, která léčí. To není vtip.

Bolest jako lék »bláznů kříže«.

Jaké bolesti léčí bolest? Především duševně-duchovní bolesti. Všechno, co činí duši nemocnou: závist, zášť, hněv, roztrpčenost, pocity méněcennosti, nedůtklivost, žádostivost, rozervanost, úzkosti.

Jak vypadá taková terapie bolestí? Vychází z toho, že zářlivost, závist, touha po pomstě nejsou původními vynálezy, nýbrž první nebo druhá reakce na obavu ze zranění. Jsou to pocity úhybné nebo náhradní.

Rozhodující krok při terapii bolestí spočívá v tom, dovolit bolestí, aby na nás sestoupila, a reagovat na ni křesťanský. To prodavači světských terapií neradi slyší, protože »bláznů kříže« jim snižují obrát. Tedy:

Když ti někdo skočí do řeči, bolí to.

Snes tu bolest, místo abys toho druhého napadl.

Když něco nejde podle tvého přání, rozčiluje tě to.

Přijmi to, místo abys druhé terorizoval.

Když se ti něco nepodaří, je to k zlosti.

Myslí na svou nešikovnost, místo abys hledal chybu u druhých.

Když, když, když... je tisíce takových situací, na jejichž konci stojí vždy stejná otázka: Nebylo by lepší snést trochu té bolesti, než...

Podle Ewig 3–4/98

Zahalený kříž

Z knihy »Křížová cesta nemocných« od smrtelně nemocného Otto Hophana OFMCap, napsané v r. 1927 na závěr františkánského jubilejního roku.

Bože, jaký osud!

Začíná to vždy zahaleným křížem. I liturgie vstupuje do období, kdy si připomíná utrpení Páně, se zahaleným křížem. O Smrtelné neděli (nyní 5. neděli postní, pozn. red.) se všechny kříže zahalují fialovým sukнем. Učili jsme se v náboženství o smyslu tohoto obřadu. Kříže se zahalují, protože evangelium, které se čte o této neděli, vypráví o tom, jak se Židé chápali kamení, aby Ježíše zabili. Ježíš se však skryl před jejich zlobou. Na památku tohoto Ježíšova úkrytu se kříže zahalovaly. To se mi tehdy zdálo jako dostatečné vysvětlení. Nenapadlo mě tehdy, že bych se v bezstarostném mládí měl zabývat otázkou, proč se kříž zahaluje. Na to jsem byl příliš mladý.

Když jsem ve svém životě potkal poprvé skutečný kříž, napadlo mě, že ten kříž je zahalený. I jiní nositelé křížů, se kterými jsem během své dlouholeté nemoci ušel společně kus cesty, mi potvrdili, že jejich kříž byl zpočátku zahalen. Tak jsem dospěl k přesvědčení, že na počátku každé doby utrpení stojí zahalený kříž, jak v liturgii, tak v životě, a že všude tam, kde kříž je zahalený, je utrpení teprve na počátku. Protože zahalený kříž je kříž nepochopený a špatně pochopený. Jeho smysl a jeho požehnání je zatím neobjeveno, zůstává zatím hádankou, problémem, ranou, možná i hloupostí a pohoršením.

Moji nemocní bratři, mé trpící sestry! Nestalo se nám to, když jsme onemocněli? Nemohli jsme pochopit, proč máme být nemocní. Byli jsme posedlí touhou být zdraví a pracovat tělem i duší. Naše hlava byla plná plánů a srdce plné

ohně. A najednou jsme nemocní. Museli jsme zůstat v klidu a nečinní. Bože, jaký osud, jaké dopuštění! Jak nesnesitelná a černá tíže! Co máme ze života, když jsme nemocní? Co mají druzí z nás, když stonáme? Jaký má smysl naše bytí, když jsme pro nemoc neschopní a zbyteční? Vidíš, že kříž je zpočátku zahalený. Naším očím bylo skryto, *co je nám ku pokojí. Nepoznali jsme den navštívení* (srov. Lk 19, 42nn).

Když myslím na všechny své nemocné přátele, kteří v tuto hodinu v tak mnoha nemocnicích i o samotě doma v naříkavém hloubání nebo hlasitém zoufalství hledí na svůj zahalený kříž, chce se mi plakat, tak jak plakal Jan, když viděl knihu, která byla zavřena sedmi pečetěmi, a nikdo na nebi ani na zemi ji nemohl otevřít a nahlédnout do ní. A chce se zavolat na celý svět, jako volal anděl: *Kdo je hoden otevřít knihu a rozlámat její pečeti?* (Zj 5,2).

Kdo nám ubohým lidem odhalí kříž a dá mu nějaký smysl?

Velký pátek

V katolických chrámech se odhaluje kříž na Velký pátek v liturgickém obřadu. Před tvářím shromážděného lidu se postupně uvolňují cípy roušky za zpěvu: *Hle, dřevo kříže, na kterém pněl Spasitel světa.* Kříž je odhalen a lidé vidí, jak je na něm přibitý Pán Ježíš. O Velkém pátku by měl v našich chrámech zaznít výkřik jako výraz pohnutí a bezmezného úžasu celého lidstva. Je to přece nepochopitelné, že Kristus, Spasitel světa, visí na kříži, na dřevě potupy, spílání a hanby! Až do Krista viseli na kříži jen bezecní. *Kdo visí na dřevě, bud' proklet!* (Dtn 21,23) A nyní ten neslýchaný

zpěv: *Hle, dřevo kříže, na kterém pněl Spasitel světa.* Proto je odhalení kříže zjevením, nad které si nemůžeme představit nic nepochopitelnějšího. Kristus na kříži. Kříž a Spása světa. Jak nepochopitelné spojení! Nevzpomínám si, že bych slyšel kdy o Velkém pátku nějaký vzdech či výkřik úžasu. Snad jsme byli dojatí, ale nikoliv překvapeni. Už jsme to věděli a nebyla to pro nás žádná novina... A přesto jsou Velké pátky, kdy se nám představuje odhalení kříže, kdy padá závoj z našeho vlastního kříže. Až dosud byl nám náš kříž dopuštěním, hádankou, osudem. Nyní je odhalen. Padají závoje. Poznáváme kříž jako milost, jako požehnání pro život. Je něco slavnostního v těch velkých okamžicích odhalení kříže. Může k nim dojít jen proto, že spadla rouška, která zahalovala kříž Kristův.

Když apoštol Jan plakal, protože nikdo nemohl otevřít zapečetěnou knihu, řekl mu jeden ze starců: *Neplač, zvíťazil Lev z Judova kmene, Davidův potomek. On ten svitek s jeho sedmi pečetěmi otevře* (Zj 5,5).

Pojď a viz!

Pojď a viz, můj nemocný příteli. Už nesmíme plakat. Od té chvíle, kdy byl odhalen Kristův kříž. Skrze NĚHO dostává každý kříž svůj hluboký smysl a jasný význam. *Kristus nás vykoupil z kletby tím, že prokletí vzal na sebe* (Gal 3,13). Svým utrpením vykoupil naše utrpení. Od té chvíle může být každé utrpení požehnáním, každý kříž může být Boží silou a Boží moudrostí. Možná, můj milý příteli, že jsi ještě nepronikl tak daleko při pohledu na svůj kříž. Tvůj kříž se ti nyní krok za krokem odhaluje jako na Velký pátek jak v liturgii, tak v životě. Často vidíme jeho odhalení až po měsících nebo letech. Ten nejintimnější závoj je sňat z našeho kříže až na věčnosti. Na Kristově kříži spočívá i přes

jeho odhalení stále jakoby tajemná mlha.

Postačí, když utrpení ztratí pro nás alespoň svůj protikladný, protest budící charakter, když nevidíme ve své nemoci jen černé neštěstí a tvrdou porobu. To je první odhalení kříže. Následuje druhé a třetí, a to již může znamenat to, co říká Tomáš Kempenský v »Následování Krista«: *V kříži je spása. V kříži je život. V kříži je ochrana před nepřitelem. V kříži je síla odvahy. V kříži je duchovní radost. V kříži je nejvyšší prospěch. V kříži je třeba hledat dokonalou spásu. Není žádné blaho duše, žádná naděje na věčný život mimo kříž.* (2. kn. kap. 12).

Uctívání kříže

Když kněz zpívá: *Ejhle, dřevo kříže, na kterém pněl Spasitel světa*, sbor odpovídá: *Pojďme, klaněme se mu!* Přitom všichni před křížem poklekají. Bezprostředně pak následuje uctívání kříže. V tichém procesí jde kněz se svým průvodem chrámovou lodí. Poklekají a opět povstávají a blíží se ke stupňům, na kterých leží kříž. Zde znovu poklekají. To se opakuje třikrát, protože věřící přistupují jen s váháním ke kříži, aby jej objali a políbili.

U nás se kříž uctíval takto: Nejdříve se políbila pravá ruka, pak levá, nato nohy a konečně rána v boku. Děti líbaly Spasitele jen na ústa. Viděl jsem některé muže, kteří políbili Kristu pouze nohy a dlouze se zadívali Ukřižovanému do tváře a do očí. (Dnes se někde alespoň dotýkáme svatých ran.) Neviděl jsem v tom dříve nic zvláštního, že se kříž líbá. Dnes vím, že ze všech křížů je možno líbat jen ten, na kterém visí Pán Ježíš... Kdekoliv lidé mají kříž líbat, milovat a objímat, musí tam být Ježíš Kristus...

Pojďte, klanějte se!

Před Kristem bylo mnoho lidí ukřižováno. Ale jen před jedním křížem Církev zpívá:

Ejhle, dřevo kříže, na kterém pněl Spasitel světa. To platí pouze o Kristově kříži. Dnes je mnoho utrpení a mnoho bolesti. Musíme bohužel konstatovat, že z velké části se jedná o neúčinné utrpení, o neblahý kříž. Proč? Tomu kříži chybí Ježíš Kristus a utrpení křesťanské pojetí. Nesmíme nikdy zapomenout: Utrpení a nemoci jsou samy o sobě jen zlem. Zla se bojíme, vyhýbáme se mu a nenávidíme je. Proto nevěřící svět nenávidí kříž, bojí se ho a utíká před ním, ať je to kříž na Kalvárii nebo kříž vlastního života. Kříž je pro ně pouze zlem, protože ani na jednom ani na druhém nerozeznávají Ježíše. Kříž bez Krista je však pouze pohroma, prokletí, a to i navzdory krásným teoriím a hlubokým filozofickým úvahám o bolesti, které moudří tohoto světa vymysleli pro lidi stěženné utrpením. Jen jeden je schopen, aby nás smířil s utrpením: Ježíš Kristus, který o utrpení nefilozofoval, nýbrž utrpení vytrpěl. S Ním, v Ném a skrze Něho mají lidé sílu líbat kříž... Ubohé lidi, kteří mají sice kříž, ale bez Krista na kříži, musíme jen politovat..

Můj nemocný příteli, chceš, aby se tvůj kříž pro tebe krok za krokem odhalil? Pak musí být na tvém kříži Ježíš Kristus. Musíš mít před duchovním zrakem obraz a předobraz Kristova utrpení. Když jsem po propuknutí své těžké nemoci ležel v cizí nemocnici, nemohl jsem ani mluvit, ani číst, ani se modlit. Díval jsem se stále na kříž na stěně. Odtamtud padaly první paprsky světla do noci mé smutné duše. Proto moje první prosba k tobě je tato: abys měl kříž ve svém pokoji, kde ležíš nemocný, a díval se často na Ukřižovaného, abys vztyčil svůj kříž vedle Kristova kříže, aby On mohl k tobě promlouvat a k tobě přicházet. Pak jsi přibit na kříži spolu s Kristem. Nežiješ a netrpíš sám, ale Ježíš žije a trpí s tebou. Neseš Jeho ukřižování

Antonio M. Murillo: Ecce Homo!

Kristus jde vstříc svému utrpení a smrti s plným vědomím svého poslání, které se má naplnit právě tímto způsobem. Svým utrpením má dosáhnout toho, že člověk „nezahyne, ale má život věčný“. Svým křížem musí sestoupit až ke kořenům zla, zapuštěným v lidských dějinách a v lidských duších. Svým křížem má dokonat dílo spásy, jež má v plánu věčné lásky vykupující charakter...

Kristus trpí dobrovolně a trpí nevinně. Svým utrpením totiž odpovídá na otázku – lidé ji často kladou – je v knize Job vyslovena zásadním způsobem... Kristus odpovídá na otázku po utrpení a po smyslu utrpení nejen svým učením, „radostnou zvěstí“, ale především vlastním utrpením, které je organicky a nerozlučně spjato s učením radostné zvěsti... Jeho slova jsou zároveň dokladem jedinečné a nesrovnatelné hloubky a síly utrpení, jakou mohl zakusit pouze člověk, který je Synem Božím...

Jan Pavel II.: *Salvifici doloris*

na svém smrtelném těle (srov. Gal 2, 19; 2 Kor 4, 10). Tyto řádky sledují jen jediné: Postavit ti před oči ukřižovaného Ježíše. Myslím, že nemůžeme trpícím prokázat lepší službu.

Můj nemocný příteli, klekněme spolu ke krátké modlitbě před odhaleným křížem Ježíše Krista, než nastoupíme svou křížovou cestu: *Ukřižovaný Spasiteli a Králi bolestí, osviť*

náš rozum, abychom poznali požehnání Tvého i našeho kříže. Vstip nám hluboký smysl těch slov: Hle, dřevo kříže, na kterém pněl Spasitel světa. Pak dej naší vůli sílu vykročit na křížovou cestu, zapal v našem srdci svatý oheň lásky k Tvému i k našemu kříži, abychom mohli volat: Pojďme, klanějte se!

Překl. -ra-

SVATÝ MARTIN

RYTÍŘ MILOSRDENSTVÍ XXXV.

Wilhelm Hünermann

„Náš otec totiž rozumí zvířatům a zvířata rozumějí jemu,“ šeptal Clarus mladému Gallusovi. „Copak jsi ještě neviděl, jak důvěřivě přilétají ptáci, když sedí před svou celou, jak mu zobou z dlaně a sedají mu na ramena? Ale když jim řekne: ‚Teď běžte, chci se modlit‘, odletnou a neruší ho ani pípnutím.“

„Já jsem dokonce jednou viděl, jak had, který plaval v řece a ohrožoval hrající si dítě, se hned obrátil zpět, když mu to náš otec poručil,“ informoval Refrigerius. „Tenkrát povídal úplně sklíčeně: ‚Hadi mě poslechnou, ale lidé ne!‘“

„Tak mimořádné věci jsou známé jen o svatých,“ zamýšleně řekl Gallus. „Náš otec musí být světec.“

I když stáli dost daleko, takže je nemohl slyšet, Martin se k nim obrátil a zavolal:

„Co si to tam povídáte za hlouposti? Pojdte, je čas se vrátit!“

Když přišli zase k Loře, diakon Cato se stále ještě marně namáhal něco chytit.

„Já nevím, co to je, otče,“ vzdychal, „dnes se mi nic nedaří.“

„Tak ještě jednou hod' síť!“ rozkázal opat. Mnich váhavě poslechl. Sotva se však síť dostala do vody, už se v ní třepotal obrovský losos.

„Jak je to možné?“ koktal diakon a táhl rybu na břeh.

„Měl jsi připomenout svatému mučedníku Gratianovi, že chceme jíst rybu k jeho počtě,“ usmíval se Martin. „Byl by ti hned pomohl.“

Ano, teď to šlo ráz na ráz a brzy měl bratr Cato dost ryb k slavnostnímu obědu. Bratři nepřestávali žasnout.

„Vidíš,“ šeptal Clarus Gallusovi, „náš otec má moc i nad zvířaty.“

„Jako by se před našima očima opakoval zázrak z Genezetského jezera,“ souhlasil Gallus.

Martin si do své cely zavolal několik mladých noviců, byli mezi nimi Gallus, Clarus, Refrigerius, Briccius a Anatolius, aby si s nimi promluvil.

„Chtěl bych, abyste se zdokonalili ve svém vědění, a proto chci založit školu, kterou budete navštěvovat. Kněz Aurelius bude vaším učitelem, a kdykoli budu mít čas, budu vás vyučovat sám. Jednoho dne, dá-li Bůh, budete stát u oltáře a jako dobří pastýři mi budete pomáhat starat se o duše.“

Gallus, Clarus a Refrigerius zářili štěstím, Maurillus, Heros, Frank Gualbert a skromný Lazarus byli úžasem bez sebe. Anatolius se jako obvykle zadržoval pokorně, ale Briccius řekl pohrdlivě:

„Má-li mě bratr Aurelius vyučovat gramatiku a rétoriku, může si ušetřit námahu. Navštěvoval jsem školu proslulého mistra.“

„Jsou ještě jiné věci než gramatika a rétorika,“ trpělivě odpověděl opat. „Ostatně si myslím, že právě ty se ještě musíš mnohému naučit!“

Novic zlobně mlčel a zachmuřeně hleděl před sebe.

„Budu muset ještě i potom sloužit v kuchyni?“ ptal se Gallus.

„Ne, od toho jsi osvobozen. Ale když přesto občas trochu pomůžeš našemu dobrému bratru Viktorovi, jistě ho to potěší.“

„Ze srdce rád,“ odpověděl Gallus.

Když opustili biskupovu celu, řekl Briccius zlostně:

„To se mi moc nelíbí, s takovými nevzdělanými trulanty si znovu sednout do lavice, a zda mě bratr Aurelius ještě

vůbec může něčemu naučit, o tom velmi pochybuji.“

„No, to se uvidí,“ mínil Gallus. „Já se v každém případě na vyučování těším.“

„To nechápu,“ mružel Briccius a zamračeně se loudal pryč. Přítel se za ním smutně podíval.

Cestou ke kostelu potkal Gallus cizince, který chtěl mluvit s biskupem. Novic mu ochotně ukázal cestu.

„Přicházím z pověření svého pána, vznešeného Lycontia,“ řekl cizinec, když stál před Martinem. „Rád by ti poděkoval, že jsi jej samého a jeho rodinu svou zbožnou modlitbou zbavil nebezpečného moru, a nabízí ti mým prostřednictvím dárek sto liber šterlinků.“

„Snad ty peníze nemáš u sebe?“ polekaně se zeptal biskup.

„Jistěže ne! Ale jsou ti kdykoli k dispozici, ctihodný otče.“

„Dobrá, tak řekni svému pánu: opat z Marmoutier vůbec nechce, aby práh kláštera překročila nejmenší mince. Velká suma, kterou jej chce tvůj pán obdařit, by mnichům zmátla hlavy a rušila mír jejich srdcí.“

„Ty nepřijímáš dar?“ zaraženě se ptal posel.

„Ale ano, přijímám jej, ale nechci, aby peníze přišly do kláštera. Peníze, za které srdečně děkuji, použiji na vyplacení ubohých sedláků, kteří nezaplátili daně a sedí ve vězení pro dlužníky.“

„A pro klášter nic nechceš?“

„Ani denár!“

Posel odcházel, oněmělý úžasem. Na klášterním dvoře jej potkal jeho známý, diakon Cato.

„Nerozumím tomu,“ říkal, potřásaje hlavou. „Můj pán nabízí vašemu opatovi sto liber šterlinků pro váš klášter, ale on to chce všechno použít, aby pár špinavých kolonů vykoupil z vězení pro dlužníky. Copak jste tak bohatí?“

„Jsme chudí jak žebráci,“ vzdychl správce kláštera. „Promluví s ním.“

Když však otce mnichů přesvědčoval, že by si měl vzít aspoň část peněz pro nejnaléhavější potřeby, odpověděl Martin:

„Dobrý Bůh a svatá církev se postarají o všechno potřebné. Proto se kvůli tomu nemusíme strachovat.“

Ne, tady se nedalo nic dělat. Biskup Martin je světec a počítá jinou násobilkou než děti světa. Brzy se o celé věci mluvilo v konventu.

„Náš otec jednal správně,“ řekl bratr Felix a většina s ním souhlasila.

„Je to blázen,“ nespokojeně vybuchl Briccius. „Co všechno se za to mohlo pořídit! Byli bychom mohli mnohem rychleji postavit kostel a nový refektář, jehož střechou by nám nepršelo do polévky. A ještě by zůstal zbytek, který bychom mohli dát chudým.“

„Tak nějak mluvil Jidáš, když Magdalena nad nohama Mistra rozbila alabastrovou nádobu,“ ostře ho napomenul bratr Felix.

„Co ty si o tom myslíš?“ ptal se Gallus kuchaře Viktora.

„Co bych si o tom měl myslet,“ odpověděl s úsměvem. „Pecunia“ (peníze) je přece v latině ženského rodu a nic ženského nesmí přes práh kláštera. Jednal tedy náš otec správně.“

„Jednal jako světec,“ zamýšleně řekl novic. Večer se, jako obvykle, klášterní společenství shromáždilo ke společné modlitbě. O půlnoci mniši opět vstali ze svých chudých lůžek k chválám Boha a také nový den začal modlitbou, zbožnými úvahami a slavením svaté oběti. Modlitba byla dechem života kláštera Marmoutier. Hned příštího rána po svátku mučedníků, prožitém v posvátné radosti, začalo vybraným novicům vyučování. Aurelius se osvědčil jako zdatný a chápavý učitel a dokonce i Briccius si brzy všiml, že se může od učeného muže ještě mnohému naučit.

Pokračování příště

Duše – co to je?

Kdy začne duše existovat?

Tvá duše někdy začala existovat. Kdy to bylo? Odpověď není vůbec bezvýznamná. Jde přece o otázku, kdy začala tvá existence. Odpověď na to, odkdy existuje tvá duše a nikoliv pouze tělo, je současně zjištěním okamžiku, odkdy existuješ.

Bůh vlastní život v nekonečné plnosti. Bez ustání zahrnuje tímto životem od počátku stvoření všechno živé na světě, rostliny, zvířata i lidi. To se dělo a děje se i v tomto okamžiku. Tak každá živá bytost žije jedinečně na základě tajemné prasíly, kterou nechává Bůh ustavičně proudit do svých tvorů. Tuto prasílu nazýváme život. Když ji Bůh odejme, tělo se rozpadá na materii a formu. Tento rozpad nazýváme smrtí. Bůh dává proudit životu a opět jej odnímá. Živé bytosti začínají a pak opět končí svůj život.

Mezi všemi živými bytostmi Bůh člověka zvláště vyznamenává. Nenechává do lidského těla pouze proudit život, nýbrž korunuje jej současně navíc důstojností osobního JÁ. Toto JÁ je duše. Vědomí mého já mi říká: »Mám tělo a mám duši. Já jsem.«

Nežijeme pouze jako rostliny nebo zvířata, nýbrž existujeme jedinečně, nezvratně a věčně. Protože každý z nás má svou vlastní duši, může svobodně myslet a rozhodovat se. Můžeme vstoupit do osobního dialogu s Bohem. Můžeme Boha oslovit.

Mikroskopem nezjistitelná

Máme tedy současně tělesný život i duchovní existenci. Okamžik, kdy tělo začíná žít, je možno určit takřka s jednoznačnou přesností. Podobně jako živočich začíná tělesný život jednotlivého člověka v okamžiku spojení vaječné a semenné buňky. Ale kdy začíná existovat duše? Odpověď je obtížnější, protože duši není

možno pozorovat ani mikroskopem ani ultrazvukem. Proto jsou pro určení počátku její existence k dispozici pouze logické myšlenkové postupy. Ty začínají otázkou, který okamžik splňuje kritérium nejjasnějšího a nejpřesnějšího momentu pro začátek existence duše mezi všemi ostatními časovými body.

Je logické, že Bůh stvořil duši v určitém okamžiku mezi počátkem tělesného života a současným okamžikem. Ale kdy se to stalo? V prvním týdnu těhotenství? Po třech měsících? V okamžiku narození? Později? Včera, nebo snad dnes? Každý z těchto momentů a miliony dalších jsou myslitelné pro onu fascinující událost, při které Bůh korunuje tělesný život jemu náležející duší. Čistě intuitivně zamítáme myšlenku, že by k tomu mohlo dojít teprve před krátkou chvílí. Muselo to být mnohem, mnohem dříve. Ale kdy?

Duše v čekárně?

Lidé si s tím vždy lámali hlavu. Jedni tvrdí, že je to okamžik, kdy si dítě uvědomí své vlastní já. Podle poznatků vývojové psychologie by to byl počátek prvního vzdoru, tedy kolem třetího roku života. Protože tato fáze nastupuje u každého člověka individuálně a odlišně, museli bychom u každého zjistit, kdy lze poprvé pozorovat vyjádření dětského sebeuvědomění. Pak bychom tedy mohli říct: »Hle, naše dítě dostalo duši.« Že by Bůh skutečně čekal na tento okamžik, než obdaruje již existujícího člověka jeho vlastní duší? A kdy ji tedy stvoří? Současně s lidským tělem? Pak by musela čekat, až bude smět vstoupit do svého těla. Duše v čekárně? To zní nelogicky a absurdně. Anebo by tomu mělo být tak, že Bůh stvoří duši až někdy později? Pak bychom se museli ptát: Jaký by byl dů-

vod k tomu, že by nejdříve stvořil tělo a teprve později další část a spojil je pak v jeden celek? A především, jaký okamžik by byl pro to smysluplný?

Existuje tříměsíční těhotenství duše?

Jiní říkají: »K oduševnění člověka dochází asi v třetím měsíci těhotenství. Ale kdy přesně, to se nedá zjistit.« Jak to, že jedni to vědí tak přesně, a druzí ne? Je to skutečně vůle nebeského Otce, aby ti, kteří zabíjejí své nenarozené dítě, měli pak čisté svědomí?

Pak je tu ještě pojetí, že dítě je plnohodnotným člověkem teprve po narození. Tímto »plnohodnotným« se zřejmě myslí totéž co duše. Ale proč by měl člověk začít existovat teprve od okamžiku svého narození? Hraje tu roli devítiměsíční věk, nebo oddělení od matky, kdy tento malý člověk má duši, nebo ne? Proč by musel Bůh čekat, až tato jedinečně stvořená lidská bytost opustí mateřské lůno, aby ji mohl oduševnit osobní důstojností? A co děti, které se rodí v sedmém nebo osmém měsíci? Dostaly duši výjimečně dříve? Neopouští i utracené dítě lůno své matky? To by pak obdrželo svou duši ve chvíli své smrti. Anebo by mu Bůh duši dát nemohl, protože my jsme mu nedovolili žít Bohem stvořený život? Nepochybně by to od nás byla nesmírná troufalost.

Okamžik největší přesnosti a jasnosti

Po všech těchto úvahách existuje jen jediný okamžik, který se nabízí logickému myšlení s největší přesností a jasností jako konečný a smysluplný. Je to právě okamžik tajemně velkolepé události spojení vaječné a semenné buňky. V tomto okamžiku se duše nejtěsněji spojuje s tímto nově vzniklým životem. Tady se definuje existenční počátek, v němž Bůh spojuje duševní

Kardinál Wyszinski mi řekl, že mám přivést Kristovu Církev do třetího tisíciletí. Rozuměl jsme tomu tak, že se tak má stát modlitbou a různými iniciativami. Ale pak jsem viděl, že to nestačí. Musí tam být dovedena utrpením, atentátem před 13 lety a skrze něj dalšími oběťmi. Proč nyní, proč právě v tomto roku, Roku rodiny? Protože právě rodina je ohrožena a napadána. Proto musí být napaden papež, papež musí trpět, aby každá rodina na světě viděla, že existuje vyšší evangelium: evangelium bolesti, kterým se má každý a každá rodina připravit na třetí tisíciletí rodin.
(Z promluvy k »Anděl Páně« 29. 5. 1994)

Dnešní svět směřuje k jednomu cíli: bez bolesti, bez námahy, co nejpohodlněji. Existuje nejen tělesné, ale i duševní pohodlí: žádné překážky, žádné problémy, všechno at' probíhá podle mého. At' nic nepřekáží mým plánům a mým představám. Co je náročné, to už nechci.
Je kardinální chybou přizpůsobuje-li se tomuto trendu i Církev a snaží se všemožně vyjít lidem vstříc a dělat to tak, jak jim to vyhovuje, a slevuje tak z náročnosti.

Josef Bauer

JÁ s tělesným životem do jednoty lidské osoby. Od tohoto okamžiku je duše těsně, integrálně a neoddělitelně spojena s tělem. Toto tělo pak je jí v nejpřesnějším smyslu podřízeno. Je tedy jasné, že i ten nejmenší zárodek má své JÁ a začíná žít a existovat v těsném spojení se svou duší. Toto spojení trvá, dokud Bůh nepřeruší proud životodárných sil a neukončí tak lidský život. Pak se nezrušitelná lidská duše od těla oddělí, odebere se do dimenze věčnosti a tam dále trvá.

Papež zachránil můj život

To Mr. Jan Pavel II., Watykan-Roma, Italia, tak zněla adresa na obálce. Římští poštovní úředníci nerozeznali, komu dopis patří, a vrátili jej odeslateli s poznámkou: »Adresát neznámý.« Byl to dlouhý děkonný dopis, který poslala papeži Edita Ziererová z Haify. Teprve druhé psaní dorazilo do papežova sekretariátu.

»Bylo to 28. ledna 1945, když Rusové osvobodili náš koncentrační tábor v Čenstochové,« vypravuje pisatelka. Bylo jí tehdy 15 let a byla zcela vyčerpaná. Na jednom malém nádraží mezi Krakovem a jejími rodnými Katovicemi stála ve svém zelenobíle pruhaném trestaneckém oděvu. Náhle přišel nějaký mladý kněz a ptal se, zda jí nemůže nějak pomoci. Krátce nato se vrátil s hrnkem teplého čaje a krajícem chleba se sýrem zabaleným do pergamenového papíru. Ještě dnes jí při tomto vyprávění hrkly slzy do očí,

když na to vzpomínala ve svém bytě v Haifě.

»Tři roky jsem neviděla krajíc chleba, který by byl zabalen v pergamenu. Ale já jsem nemohla jíst. Byla jsem zcela vyhladovělá.« Kněz se jí zeptal na její jméno a představil se jako Karol Wojtyła. To, že se jí někdo zeptal na její jméno, jí dodalo síly. »Bylo to opět poprvé, co mě někdo oslovil mým jménem. Celé roky jsme byly v koncentračním táboře pouhým číslem. Mám velice dobrou paměť. Zním přesně všechna data a místa. Ale své vězeňské číslo jsem zapoměla a potlačila.«

»Wojtyła se dále staral a konečně, protože jsem se svými zuboženými nohama nebyla schopna rychlé chůze, nesl mě nejméně půl hodiny na zádech k jinému nádraží, odkud měl jet vlak. Sehnal něco na podpálení a udělal oheň a a dal mi svůj černý plášť.« Nakonec jí slíbil, že ji dopraví ke své tetě do Kra-

Polská Židovka Edita Ziererová děkuje za svůj život Janu Pavlu II.

kova. Pak na chvíli odešel. Mezitím přišli jiní Židé a ti ji varovali, že katolíci zavírají židy do klášterů. »Ze strachu jsem se před ním schovala a nemohla jsem mu ani poděkovat. Ještě po padesáti letech mi to moje svědomí vyčítá.«

Edita Ziererová se vdala v Izraeli za jednoho z rakouských příbuzných. Svým dětem vyprávěla jen málo o svém životě v koncentračním táboře. Její matka byla zabita v Belzenu, svého otce viděla napo-

sled v koncentračním táboře v Birzanově. Tam ztratila také svou mladší sestru. Sama chtěla na tuto dobu raději zapomenout. Minulé léto se však rozhodla, že napíše papeži dopis. »Jsme už oba staří. Chtěla jsem mu poděkovat, než bude pozdě,« říká. Zanedlouho dostala vánoční pohlednici s ručně psaným vánočním pozdravem latinsky a polsky, s podpisem: »Jan Pavel II.«

Ulrich Sahn, Der Sonntag

Zpráva o nejistotách dneška

AD očima psychologa

Druhé číslo »katolického měsíčníku pro mládež« Anno Domini z února 1998 představuje nechtěně výmluvnou reflexi svízelného stavu současné křesťanské publicistiky určené právě mládeži.

Najdeme tu dobře zpracovaná témata z oblasti ekologie, geografie a historie, výpovědi různých osobností, kultivovanou reklamu a inzertní část. Vedle toho všeho jsou zde ovšem příspěvky diskutabilní. Přitom jde o tematiku filozofickou a světonázorovou, tedy oblast pro mladé čtenáře nejpřitažlivější. Společným rysem těchto příspěvků je totiž pochybování. Filozof řekne o pochybování, že je »lidské«. Víme však, že může být nástrojem jak pozitivního

tak destruktivního myšlení. Označí-li známá osobnost svou zkušenost s »vírou« jako »pochybnost«, má na to jistě právo. Otázkou zůstává, zda k takové výpovědi dochází na správném místě a ve vhodném kontextu. My však zde v sousedství této pochybnosti nacházíme další pochybnost v provokativním článku »Žil Ježíš vůbec?«, který upírá evangeliím historickou hodnotu a řadí je mezi »dokumenty« o víře prvních křesťanů, který se opírá o snůšku dávno překonaných »prý«. »Falešné skřípavé tóny« pochybností zaznívají i z portrétu Milese Davise, ve kterém se zpochybňují klasická kritéria ve prospěch něčeho »magického«, »duchovních ptákovin«. Máme snad vidět

»cestu dál« v rozháraném životě hudebníka – toxikomana, který se intoxikován zmrzačí při autohavarii, aby »vořezal své fetovány koxu teprve k posledku«?

Komu by nestačilo takové vymezení cesty, najde v AD další nabídku: podle ní je mimořádně příhodné rozvíjet šamanské praktiky, které dnes patří k nejmodernějším dálnicím směřujícím k »duchovnu«. Současný velký boom – neošamanismus – patří ovšem k nejmladším dítkám hnutí New Age. Nezábavnou realitu pochybností a všednosti každodenního života má prý každý právo překročit rozvíjením vlastního šamana v duchu současného hitu: »Jen pojď ke mně blíž, něco uvidíš...«

V takovémto pesimisticky pochybovačném rámci se dostává do zvláštního světla anketa o vztahu víry a sexuality, ve které sice odpovídají nepochybně

seriózní osobnosti, odborníci i laici, ale která vyznívá oproti záměru s významový posunem. Není bohužel nikoho, kdo by tyto výpovědi zobecnil a poukázal kromě těžkostí a napětí, které může u někoho vzniknout mezi vírou a sexualitou také pozitivní hodnoty mravnosti rozvíjené prostřednictvím cudnosti, studu, sebeovládání, svědomí a využívání darů nadpřirozené pomoci.

Takto se tedy jeví toto číslo, jako by metodicky důsledně hledalo pedagogickou kontraproduktivitu, která má přispět ke zvýšení zmatku v myslích mladých čtenářů, už tak překypujících resentmentem, jako výzva, aby spolu s M. Davisem »hráli, co tam není«. Může jim to být ku prospěchu? A komu je to vůbec ku prospěchu?

*Doc. dr. J. V. Musil, CSc.,
politotropní psycholog,
UP Olomouc*

□ Podlešetření provedeného ve všech 58 španělských diecézích přihlásilo se 89,45 % žáků základních škol a 65,5 % studentů středních škol do výuky náboženství. Proti loňskému roku to znamená mírný pokles.

□ Vevěku 88 let zemřel hrdiný albánský jezuita P. Antonín Luli. Ve vězení strávil 42 let. Byl pronásledován za svou věrnost Kristu a jeho Církvi.

□ Účastníci pouti, která vede z Guadalupe po zemích Latinské Ameriky, prošli již 14 zemí a urazili 15 tis. kilometrů. Skupinu tvoří 14 osob, z toho pět kněží, kteří nesou s sebou obraz Matky Boží Guadalupe a kříž z Esquipula, na kterém visí černý Kristus. Pouť začala v Guadalupe 12. ledna 1992 a nyní dorazila do brazilského města Porto Alegre, kde ji čekaly velké zástupy věřících.

□ **Zpromluvy Jana Pavla II.** k rektorům seminářů z německé oblasti: Vy jste povoláni k tomu, abyste u svěřených mladých mužů podporovali rozvoj vnitřního vztahu ke Kristu. To, co je obsahem studia teologie, musí pevně zakotvit v srdcích. Důležitým prostředkem k tomu je modlitba a liturgie, rozjímání o Písmu svatém a svědectví vašeho života, aby se z kandidátů kněžství stali jednou duchovní.

Je-li Církev popisována jako *Communio*, pak je třeba mít na zřeteli, že toto *Communio* se uskutečňuje především ve slavení eucharistie. Proto mají každodenní účast na mši svaté a pravidelné adorace před Nejsvětější svátostí centrální význam pro kněžské vzdělávání. Neboť všechno, s čím se kněžská služba v každodenní činnosti stýká, je jakoby překladem eucharistického dění: Ježíš sám se lidem zpřítomňuje a v lásce se jim sdílí.

Dnešní doba potřebuje kněze, kteří jdou cestou od rutiny spoléhající na rozum k víře v božské zjevení, od vědění k moudrosti, od spekulace ke kontemplaci, aby mohli lidem předávat z těchto plodů. Z těchto zásad vycházel teolog a biskup J. M. Sailer, který vychoval generaci kněží, kteří tenkrát podstatně přispěli k obnově Církve v celém německém prostoru.

□ **Evropský biskupům**, kteří jsou v úřadu méně než pět let, papež mimo jiné řekl:

Být dnes biskupem v Evropě znamená potýkat se s mnohými problémy, z nich některé jsou velmi naléhavé a komplexní, ať už z hlediska církevního učení, nebo z hlediska pastoračního.

Bratři v biskupské službě, důvěřujte Duchu svatému a vzývejte jej s nadějí. Vyprošujte si od něho především ducha síly, abyste dokázali s neohroženou rozhodností rozvíjet svou biskupskou službu. Zatímco pokračuje běh dějin, věřící vědí, že se připravují na triumf předpovězený v Apokalypse: *Tomu, kdo zvítězí a zůstane věrný mým skutkům až do konce, dám moc nad pohany... a dám mu jitrní hvězdu* (Zj 2,26,28).

L'Osservatore Romano

□ **Znového vydání Apoštolské ročenky 1998** vyplývá, že Svatý stolec má diplomatické styky se 166 státy světa. (V roce 1997 přibýly tři.) Bylo zřízeno jedno nové arcibiskupství a 18 nových biskupství, jedna územní prelatura, jeden apoštolský exarchát, jeden vojenský ordinariát a čtyři svěprávné misie. Svatý stolec jmenoval 161 nových biskupů, jejichž celkový počet činí 4257.

Počet kněží činí 404 336. Z toho je 65 % diecézních a 35 % řádových. Počet diecézních kněží vzrostl o 0,6 %, zatímco počet řádových klesl o 0,2 %. Nových kněží bylo vy-

svěceno o 2,1 % více než v předchozím roce. Zatím je ale předčasné hovořit o trvalém obratu k lepšímu.

Bolletino Vaticano

□ **Druhávýzva Kolumbii**

V Kolumbii dochází ke stále větší eskalaci násilí. Kolumbie je rozdělená mezi bohaté a chudé a propast se stále zvětšuje. Úsilí o moc a blahobyt činí lidi slepými k osudu chudých a ubohých. To je hlavně obsah poselství, které adresoval Jan Pavel II. kolumbijským biskupům. Podle mínění Svatého otce by měla církev sehrát rozhodující úlohu při řešení konfliktů. Je to letos již druhá výzva papeže v tomto směru.

□ **Církev a komunikace**

Představitelé komunikačního průmyslu se chtějí sejít s 60 kardinály a biskupy celého svě-

ta. Chtějí s nimi jednat o vlivu Internetu na lidskou společnost. Církev má zájem zapojit se jako partner dialogu o etických otázkách moderní komunikace. Podle Vatikánu má etika přednost před technologií. Podle názoru Jana Pavla II. by před rokem 2000 měla také média složit své vyznání hříšců. Novinářům by velmi prospělo, kdyby zkoumali své svědomí, nakolik svou prací přispívají k pravdě a vychovávají lidi ke kritickému hodnocení médií.

□ Ve Vatikáně byl uveřejněn dokument o vzdělávání a životním způsobu stálých jáhnů. Dokument má sloužit především samotným jáhnům a také biskupům. Děje se tak po třiceti letech obnovené praxe stálých jáhnů. O diakonátu žen se v dokumentu nehovoří.

Radio Vaticana

50 let od vyhlášení Charty lidských práv

Stálý pozorovatel Vatikánu u OSN v Ženevě arcibiskup Jean-Lius Tauran ve svém poselství OSN k 50. výročí vyhlášení Charty lidských práv zdůraznil, že Jan Pavel II. pokládá práci Komise pro lidská práva za velmi významnou. Nicméně i po padesátiletém úsilí zůstává nezbytné mobilizovat veřejné mínění, aby odmítlo trest smrti, vykořisťování žen a dětí, používání mučení, rasovou diskriminaci a utlačování uprchlíků. Je také nezbytné usilovat o osvobození vězňů svědomí. Ani bolestné zkušenosti posledních let neodradily člověka od návratu k barbarství. Je stále mnoho situací, kdy je třeba chránit jak muže, tak ženy.

Lidská práva jsou všeobecná a nedělitelná. Delegace Svatého stolce nemůže přejít mlčením, že je mnoho lidí, kteří – nemohou veřejně vyznávat svou víru a účastnit se svých bohoslužeb,

- jsou obětí diskriminace,
- jsou předmětem nátlaku, aby se zřekli víry, chtějí-li získat práci a sociální pomoc,
- pro administrativní opatření nemohou pracovat pro organizaci náboženského života,
- nemají možnost kontaktu se souvěrci a svými náboženskými představenými.

Je nezbytné překonat propast mezi deklaracemi a skutečnou praxí. Jen tak budou moci lidská práva představovat společný jazyk lidstva pro dnešek i pro zítřek.

Podle vyjádření vysoké komisařky pro lidská práva Mary Robinsonové nejsou dnes žádné důvody k oslavám. Posledních 50 let nepředstavuje žádný podstatný ústup od vážných porušování lidských práv. Divoké popravky, mučení, násilí jsou stále na denním pořádku, stejně jako hlad, chudoba a nemoci.

VIS

DOMINUM ET VIVIFICANTEM

2. SVĚDECTVÍ DNE LETNIC

30. V den Letnic nalezly své nejpřesnější a přímé potvrzení Kristovy předpovědi z řeči na rozloučenou, a zejména předpověď, kterou probíráme: „Přimluvce... usvědčí svět, co znamená hřích.“ V onen den sestoupil na apoštoly, usebrané v modlitbě spolu s Ježíšovou matkou Marií ve večeřadle, slíbený Duch svatý, jak čteme ve Skutcích apoštolů: „Všichni byli naplněni Duchem svatým a začali mluvit cizími jazyky, jak jim Duch vnukal, aby promlouvali“ (109); „tímto způsobem spojil v jednotu rozptýlené rasy a obětoval Otcovi prvotiny všech národů“ (110).

Vztah mezi Kristovou předpovědí a touto událostí je jasný. Spatřujeme tu první a základní naplnění příslibu

o seslání Utěšitele. Ten přichází poslán Otcem „po“ Kristově odchodu, „za jeho cenu“. Tímto odchodem je nejprve smrt na kříži a potom za čtyřicet dní po zmrtvýchvstání vstup do nebe. Ještě ve chvíli nanebevstoupení přikazuje Ježíš apoštolům, aby „neodcházeli z Jeruzaléma, ale čekali na Otcovo zaslíbení“. „Budete pokřtěni Duchem svatým za několik málo dní“; „až na vás sestoupí Duch svatý, budete vybaveni silou a budete mými svědky v Jeruzalémě, v celém Judsku a Samařsku, až na konec země“ (111).

Tato poslední slova v sobě uzavírají ozvěnu nebo připomínku předpovědi ve večeřadle. A v den Letnic se tato předpověď potvrdí s celou přesností. Pod vlivem Ducha svatého, kterého obdrželi apoštolové při modlitbě ve večeřadle, postavil

se Petr před množstvím lidí různých jazyků, shromážděných o svátku, a mluví. Prohlásí to, co by se byl jistě neodvážil říci předtím: „Izraelité... Bůh vám dal svědectví o Ježíši Nazaretském mocnými činy, divy a znameními, které, jak víte, konal Bůh skrze něho mezi vámi. A on byl vydán – Bůh to tak předem rozhodl a předpověděl – a vy jste ho rukama bezbožníků přibili na kříž a zabili. Ale Bůh ho vzkřísil, zbavil bolesti smrti, protože nebylo možné, aby zůstal v její moci“ (112).

Ježíš předpověděl a slíbil: „On o mně vydá svědectví... a také vy budete vydávat svědectví.“ V Petrově první řeči v Jeruzalémě nalézá toto „svědectví“ svůj jasný začátek: je to svědectví o Kristu ukřižovaném a zmrtvýchvstalém. Svědectví Ducha-Utěšitele a apoštolů. A podle obsahu tohoto

prvního svědectví Duch pravdy ústy Petrovými „usvědčuje svět, co znamená hřích“: především hřích, jímž je odmítnutí Krista až k jeho odsouzení na smrt, až ke kříži na Golgotě. Prohlášení podobného obsahu se podle knihy Skutků apoštolů opakují i při jiných příležitostech a na různých místech (113).

Poznámky:

109 Sk 2,4

110 Srv. sv. Irenej, Adversus haereses, III, 17,2: SC 211, pp. 330-332

111 Sk 14, 5, 9

112 Sk 2,22-24

113 Srv. Sk 3,14 a n. ; 4,10. 27 a n. ; 7,52; 10,39; 13,28 a n.

CHARITNÍ SKLAD A LINKA POMOCI „POVODEŇ“

Olomouc: V charitním skladu Povodeň v Přerově (v areálu Meopty, a. s.) je momentálně dostatek kuchyňských potřeb, ale stále chybí postele, židle, skříně a stoly. K dispozici jsou zde také starší okna a dveře. Přibližně sto umyvadel zaslala italská Modena, z Holandska bylo věnováno vozidlo DAF. Zdejší zaměstnanci hledají sponzory na zajištění provozu fukarů na vyhřívání povodňového skladu.

Charitní sklad Povodeň Meopta, a. s., Kabelíkova 1, 750 58 Přerov, tel.: 0641/24 36 71;

tel/fax: 0641/20 67 86

Linka pomoci Povodeň funguje non-stop a bezplatně od října loňského roku při Arcidiecézní charitě Olomouc. Byla zřízena s cílem pomoci v oblasti psychologické, sociálněprávní, humanitární, se snahou zprostředkovat kontakty a podávat potřebné informace. Její provoz zajišťuje tým 26 odborníků, z toho 4 stálí pracovníci Charity a 22 externistů z řad psychologů, lékařů, pedagogů a sociálních pracovníků. Od svého zřízení do konce r. 1997 zaznamenala linka pomoci celkem 6146 hovorů.

Ve čtvrtek každého lichého týdne od 7 do 19 hodin slouží na lince pomoci kněz.

Linka pomoci Povodeň Olomouc – tel.: 0800/18 98 18

Linka pomoci Povodeň Opava – tel.: 0800/12 06 12

CK Bartholomeum Pardubice – Benedettiho 497, 530 03 Pardubice, tel.: 040/6612012

MEDJUGORJE – 19. 5. – 26. 5. 1998 – jezdíme mimo termíny hlavních svátků. V tichosti prožíváme hloubku poselství. Kvalitní duchovní program zajištěn. Duchovní i zdravotní doprovod. Přihlášky do 10. 5. 1998.

OETZTALSKE ALPY – setkání s ThDr. Hrbatou – 10. 6. – 14. 6. 1998.

Katalog zájezdů zašleme na požádání – široký výběr zájezdů poutních, turistických, kulturních, pro děti, tuzemských i zahraničních.

EXERCICIE NA SV. HOSTÝNĚ pro ŽENY a DÍVKY od 21. do 25. dubna 1998. MUŽI od 12. do 16. května 1998.

Začíná se vždy v úterý večer, končí v sobotu ráno mší svatou.

Přihlaste se písemně na adr.:

MATICE SVATOHOTÝNSKÁ,
Sv. Hostýn 115, 768 61 Bystřice p. H.
Též telefonem: 0635/91 36 93 (91 36 94)
+ Ave + Maria +

Pozn. red.:

Prosíme, opravte si ve zvláštní příloze obsahující instrukci o spolupráci laiků na službě kněží na str. I. ve třetím odstavci chybný výraz „světovým klérem“. Správně mělo být uvedeno „světovým klérem“. Za toto nedopatření se čtenářům omlouváme.

POUTNÍ ZÁJEZD –

VÝSTAVA TURÍNSKÉHO PLÁTNA

Arcidiecézní charita Praha pořádá ve dnech od 19. 4. - 24. 4. poutní zájezd do Turína a Janova. V programu návštěva mimořádné výstavy Turínského plátna (naposledy vystaveno v roce 1978), hrobu Dona Bosca a dalších církevních památek. Informace na telefonu 02/24 24 65 73, 02/24 24 65 19, fax 02/25 03 35.

MILES JESU, katolická komunita, zve všechny mladé dívky, ženy (17-30 let) na **duchovní cvičení** – na pomoc při rozpoznávání povolání – které se koná od 24. – 26. 4. 1998 v Brně, Veveří 15. Informace na tel. 05-41 24 79 88.

Unie křesťanských pedagogů, pobočka

Praha, vás zve na přednášku

PhDr. RNDr. Evžena Kindlera, CSc.

VYUŽITÍ A ZNEUŽITÍ VIRTUÁLNÍ REALITY

která se bude konat

v úterý 7. dubna 1998 v 18 hod.

(vchod se zavírá v 18.15 hod.)

v sále řádu sv. Voršily,

vchod z Ostrovní ulice č. 11, Praha 1

VSTUP ZDARMA

V rámci tohoto filozofického cyklu budou další přednášky vždy první úterý v měsíci tamtéž

NOVÉNA K BOŽÍMU MILOSRDENSTVÍ

od Velkého pátku do soboty před svátkem Milosrdenství spočívá v denní modlitbě *Korunky k Božimu milosrdenství* po celou dobu novény.

SVÁTEK MILOSRDENSTVÍ

na první neděli po Velikonocích: „Duše, která (v tomto dni) přistoupí ke zpovědi a sv. přijímání, dosáhne úplného odpuštění vin a trestů!“ (Ježíš sestře Faustyně)

Bližší informace o pobožnosti k Božimu milosrdenství naleznete ve Světle č. 11 a 12 z roku 1997 a v brožurě Služebnice Boží sestra Faustyna, kterou vydalo nakladatelství MCM s. r. o., Olomouc.

Liturgická čtení

Neděle 5. 4. – Květná neděle

1. čt.: Iz 50,4–7
 Ž 22(21),8–9.17–18a.19–20.23–24   Odp.: 2a
 2. čt.: Flp 2,6–11
 Ev.: Lk 22,14–23,56

Pondělí 6. 4. – Pondělí Svatého týdne

1. čt.: Iz 42,1–7
 Ž 26,1.2.3.13–14   Odp.: 1a
 Ev.: Jan 12,1–11

Úterý 7. 4. – Úterý Svatého týdne

1. čt.: Iz 49,1–6
 Ž 70,1–2.3–4a.5–6ab.15+17   Odp.: 15
 Ev.: Jan 13,21–33.36–38

Středa 8. 4. – Středa Svatého týdne

1. čt.: Iz 50,4–9a
 Ž 68,8–10.21bcd–22.31+33–34   Odp.: 14c.b
 Ev.: Mt 26,14–25

Čtvrtek 9. 4. – Zelený čtvrtek

1. čt.: Ex 12,1–8.11–14
 Ž 116(115),12–13.15+16bc.17–18   Odp.:
 2. čt.: 1 Kor 11,23–26   srov. 1 Kor 10,16
 Ev.: Jan 13,1–15

Pátek 10. 4. – Velký pátek

1. čt.: Iz 52,13–53,12
 Ž 31(30),2+6.12–13.15–16.17+25   Odp.: Lk 23,46
 2. čt.: Žid 4,14–16; 5,7–9
 Ev.: Jan 18,1–19,42

Sobota 11. 4. – Bílá sobota

1. čt.: Gn 1,1–2,2
 Ž 104(103),1–2a.5–6.10+12.13–14b.24+35c   Odp.: srv. 30
 nebo Ž 33(32),4–5.6–7.12–13.20+22   Odp.: 5b
 2. čt.: Gn 22,1–18
 Ž 16(15),5+8.9–10.11   Odp.: 1
 3. čt.: Ex 14,15–15,1   Odp.: 1a
 Ex 15,1–2.3–4.5–6.17–18
 4. čt.: Iz 54,5–14   Odp.: 2a
 Ž 30(29),2+4.5–6.11+12a+13b
 5. čt.: Iz 55,1–11   Odp.: 3
 Iz 12,2–3.4bcd.5–6
 6. čt.: Bar 3,9–15.32–4,4   Odp.: Jan 6,68b
 Ž 19(18),8.9.10.11
 7. čt.: Ez 36,16–17a.18–28   Odp.: Ž 42(41),2
 Ž 42(41),3.5bcd; 43(42),3.4   Odp.: 12a
 nebo Ž 51(50),12–13.14–15.18–19
 Epištola: Řim 6,3–11
 Ž 118(117),1–2.16ab+17.22–23   Odp.: Aleluja!
 Ev.: Lk 24,1–12

SVÁTEK BOŽÍHO MILOSRDENSTVÍ

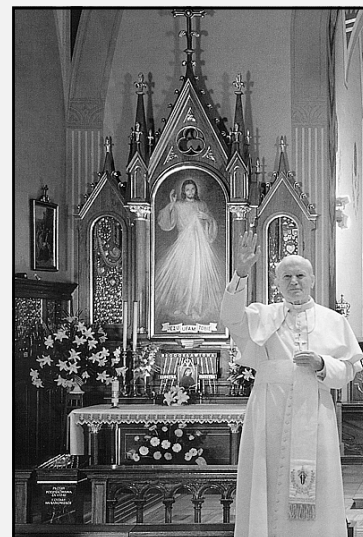
Přeji si, aby svátek mého milosrdenství byl útočištěm pro všechny duše, zvláště pro ubohé hříšníky. Tento den jsou největší hlubiny mého milosrdenství otevřeny pro všechny. Vyleji moře milostí na každou duši, která se přiblíží k pramenům mého milosrdenství. Ti, kteří se tento den vyzpovídají a přijmou svaté přijímání, obdrží nejen odpuštění svých vin, ale také prominutí trestů, které jimi zasloužili. Nikdo se nesmí bát přijít ke mně, ani kdyby jeho hříchy byly rudé jako šarlach. Moje milosrdenství je tak veliké, že to nemůže pochopit žádný rozum, ani lidský, ani andělský, po celou věčnost. Svátek milosrdenství tryská z mého nejhlubšího nitra.

Přeji si, aby se první neděle po Velikonocích oslavovala důstojně. Je to svátek útěchy pro celý svět...

Lidstvo nedojde dotud klidu a pokoje, dokud se v důvěře neobrátil k mému milosrdenství...

Má dcero, oznam všem, že jsem plný lásky a slitování: Každý, kdo se ke mně přiblíží s důvěrou, obdrží moji milost v takové přemíře, že ji nikdy nebude moci pojmout, a bude ji vyzařovat také na druhé lidi...

Ježíš setře Faustyně

Breviář pro laiky

Uvedení   NE   PO   ÚT   ST   ČT   PÁ   SO
 do první modlitby dne: 5.4.   6.4.   7.4.   8.4.   9.4.   10.4.   11.4.

Antifona	413	413	413	413	413	441	457
Žalm	783	783	783	783	783	783	783

Ranní chvály:

Hymnus	413	413	413	413	413	441	457
Antifony	417	422	426	431	435	442	458
Žalmy	921	936	950	965	981	442	458
Kr. čtení a zpěv	418	422	427	431	435	445	460
Antifona k Zach. kantiku	418	423	427	431	435	446	460
Prosby	418	423	427	431	435	446	460
Záv. modlitba	419	423	428	432	436	446	461

Modlitba během dne:

Hymnus	414	414	414	414	414	447	461
Antifony	415	415	415	415	415	447	462
Žalmy	926	940	955	971	987	448	462
Krátké čtení	419	424	428	432	436	451	465
Záv. modlitba	419	423	428	432	436	446	461

Nešpory:

SO

Hymnus	412	412	412	412	412	438	452	466
Antifony	416	420	425	429	433	439	453	466
Žalmy	916	930	945	960	976	992	453	466
Kr. čtení a zpěv	416	420	425	429	433	439	455	468
Ant. ke kant. P. M.	416	421	425	430	434	439	456	469
Prosby	417	421	426	430	434	439	456	469
Záv. modlitba	419	419	423	428	432	440	446	461
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	440	456	470

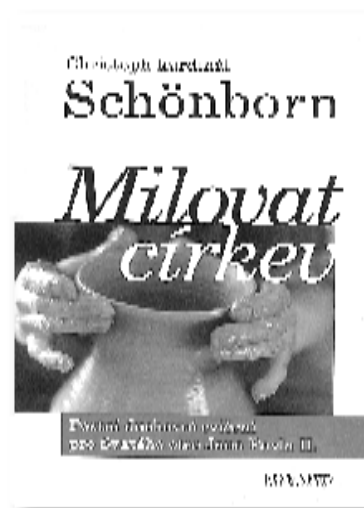
Představujeme vám...

MILOVAT CÍRKEV

Christoph kardinál Schönborn

Postní duchovní cvičení pro Svatého otce Jana Pavla II.

Arcibiskup Christoph Schönborn nám ukazuje církev, která není zaměřena sama na sebe, ale je jakýmsi panoramatickým místem, z něhož lze vše vidět, a současně je místem naší identity, identity celku i jednotlivce, protože je to Bůh, kdo zde otevírá naše srdce a hojí naše různá zranění. Vídeňský arcibiskup své přednášky uvádí otázkou, kterou Ježíšovi položili jeho dva první učedníci: „Mistře, kde bydlíš?“ A dostávají odpověď: „Pojďte a uvidíte!“ (Jan 1,38n).

Vydalo nakladatelství
Nové Město,
váz. formát A5, 170 stran,
cena 169 Kč.

Bylo fascinující, jak exercitátor tuto cestu vylíčil se všemi jejími výhledy a pohledy na základě Katechismu katolické církve, jehož redaktorem sám byl. Zcela neočekávaně se nám otevřelo duchovní bohatství této knihy, naučili jsme se ji nově číst ne jako učebnici, která nás vede jen k nauce, nýbrž především k životu. Jsem rád, že se nám v prvním postním týdnu 1996 dostalo v Římě této hutné směrnice naší víry, týkající se našich vlastních otázek. Nyní vychází jako kniha, stává se tak přístupná mnoha lidem. Doufám, že najde mnoho čtenářů a že jim přinese křesťanskou radost.

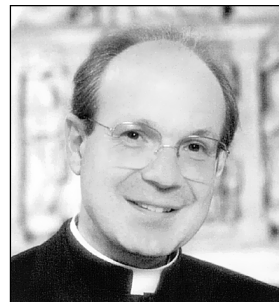
Joseph kardinál Ratzinger

Uvedené knihy si můžete objednat na adrese:

Matice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24, 771 00 Olomouc 1

Christoph Schönborn se stal na veřejnosti známým v roce 1987, kdy působil jako sekretář redakce připravující Katechismus katolické církve. Narodil se v Čechách – pochází ze Skalska u Losovic – jeho rodina uprchla v září roku 1945 do Rakouska. Schönborn vyrůstal ve Vorarlbergu a jako osmnáctiletý přijal za svou řeholi sv. Dominika ve westfálském Warburgu. Po ukončení studia teologie ve Walberbergu u Bonnu, ve Vídni a Paříži jej kardinál König v roce 1970 vysvětil na kněze. Absolvoval pak doktorské studium v Paříži, poté pokračoval ročním studijním pobytem v Řezně, kde měl úzký kontakt s kardinálem Ratzingerem. Od roku 1975 učil v dominikánské škole ve švýcarském Freiburgu. Byl členem mezinárodní teologické komise v Římě. V roce 1991 byl jmenován vídeňským světitím biskupem, od roku 1995 převzal úřad vídeňského arcibiskupa. V únoru roku 1998 byl jmenován kardinálem.

Nebe se křesťanům vytratilo! O touze po nebi, o »nebeské vlasti« se téměř nemluví. Je to, jakoby křesťané ztratili svou orientaci, která jim po celé roky ukazovala směr cesty. Zapomněli jsme na to, že jsme poutníci a že cílem našeho putování je nebe. A s tím je spojena i jiná ztráta: začalo nám chybět vědomí, že jsme na nebezpečné cestě a že je možné minout se svým cílem a cíle svého života vůbec nedosáhnout. Řečeno pointou: po nebi netoužíme a považujeme za samozřejmost, že tam dojdeme. Tato diagnóza se snad někomu jeví jako přitažená za vlasy, jako přehnaná. Obávám se však, že v podstatě sedí. Velikonoční poselství církve naproti tomu říká: »Protože jste byli vzkříšeni s Kristem, hledejte to, co je nad vámi, kde Kristus sedí na pravici Boží« (Kol 3, 1).

(Úryvek z 5. kapitoly)

771 00 Olomouc 1
Dolní nám. 24
EXPEDICE
Matice cyrilometodějská s. r. o.

Odesílatel:

Novinově vylátné

**Pláceno převodem
706 035**

SVĚTLŮ – týdeník Matice cyrilometodějské. Vydává a tiskne Matice cyrilometodějská v Olomouci v nakladatelství Matice cyrilometodějské, s. r. o., Olomouc. Šéfredaktor Josef Vlček. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství olomouckého č. j. 54/98 ord. Církevní schválení se uděluje časopisům jako potvrzení, že v něm nejsou bludy v oblasti víry a mravů. Neznamená to však, že udělovatel schválení se ztotožňuje s názory jednotlivých článků. Adresa redakce a administrace: Dolní nám. 24, 771 00 Olomouc 1; telefon a fax 068/522 28 03 (e-mail: studia.maticecm@telecom.cz; http://web.telecom.cz/maticecm). Registrční značka MK ČR 7225. Podávání novinových zásilek povoleno Oblasní správou pošt v Ostravě č. j. 2363/93-P/1 ze dne 23. 8. 1993. OBJEDNÁVKY VYŘIZUJE ADMINISTRACE TYPENÍKŮ, Administrace pro Slovenskou republiku: RODENY, Vinohradnícka 11, 949 01 Nitra, telefon 0042187/41 83 dne 23. 8. 1993. Podávání novinových zásilek povoleno SF, s. p. ZSRP Bratislava, č. j. 3335-OP-C zo dňa 21. 5. 1996. Protišestní redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medjugorje aj.), se podřízujeme konečnému úsudku církve. Nevýžadané nezveřejněné příspěvky nevracíme.